

มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระบรมราชูปถัมภ์
Mae Fah Luang Foundation under Royal Patronage

2567

รายงานประจำปี

รายงานประจำปี 2567

รายงานประจำปี 2567 ฉบับนี้ครอบคลุมผลการดำเนินงานกิจกรรมต่างๆ
ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม 2566 - 30 กันยายน 2567

ISBN 978-616-7681-89-4

สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537

พิมพ์ครั้งที่ 1: สิงหาคม พ.ศ. 2568 จำนวน 70 เล่ม

สงวนลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2567 โดยมูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระบรมราชูปถัมภ์

จัดทำโดยมูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระบรมราชูปถัมภ์

1875/1 ถ.พระราม 4 แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

0-2252-7114

www.maefahluang.org

พิมพ์ที่: บริษัท พรินเทอรี่ จำกัด

999 อาคารศูนย์การเรียนรู้ ชั้น 2 มหาวิทยาลัยมหิดล หมู่ 5 ถนนพุทธมณฑลสาย 4

ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม 73170

0-2441-0445

printery.pp@gmail.com

มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระบรมราชูปถัมภ์
Mae Fah Luang Foundation under Royal Patronage

สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี หรือ "สมเด็จพระย่า" ของคนไทย ทรงมั่นคงในพระราชปณิธานที่จะสร้างโอกาส และทางเลือกในการดำรงชีวิตให้กับพสกนิกร ด้วยพระราชหฤทัยเชื่อมั่นในความดี และศักยภาพของมนุษย ไม่ว่าเขาเหล่านั้นจะมาจากที่ไหน หรืออยู่แห่งไหนใดบนแผ่นดินไทย แม้แต่บนยอดดอยสูงเสียดฟ้า ที่น้อยคนจะดันดันไปถึงก็ตาม

สมเด็จพระย่าทรงก่อตั้งมูลนิธิส่งเสริมผลผลิตชาวเขาไทย ในพระอุปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2515 เพื่อรับซื้อหัตถกรรมชนเผ่า และช่วยต่อรองราคาคืนเป็นธรรมกับตลาด ต่อมาใน พ.ศ. 2528 ขอบเขตการทำงานขยายครอบคลุมการพัฒนาคุณภาพชีวิต ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม จึงเปลี่ยนชื่อเป็น มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระอุปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี (ปัจจุบัน คือ มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระบรมราชูปถัมภ์) โดยทรงริเริ่มโครงการพัฒนา ดอยตุง (พื้นที่ทรงงาน) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเชียงรายขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2531 กรุยทางให้แนวทางการพัฒนาตามตำราแม่ฟ้าหลวงคือการ “ปลูกป่า ปลูกคน” ได้เริ่มต้นขึ้น พลิกฟื้นคุณภาพชีวิตของคนในพื้นที่และผืนป่า ผ่านทุกโกลายที่ชักชวนให้ชุมชนดอยตุงมีรายได้สุจริตควบคู่กับการอนุรักษ์ป่า

พระราชวิสัยทัศน์อันล้ำลึกของสมเด็จพระย่าได้วางรากฐานสำคัญให้กับการทำงานของมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ตลอดหลายทศวรรษที่ผ่านมา จนกลายเป็นองค์กรที่ขับเคลื่อนการพัฒนาอย่างยั่งยืนในระดับประเทศและเวทีโลกในปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร
ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ หมายให้ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า
กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เป็นนายกิตติมาศักดิ์ เมื่อปี 2539
จนปัจจุบันพระองค์ยังคงทรงงานสืบทอดพระราชปณิธานของสมเด็จพระย่าอย่างต่อเนื่อง
เพื่อสร้างประโยชน์ให้กับประชาชน และสร้างแรงบันดาลใจให้คนรุ่นใหม่
เป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม

สารบัญ

02

วิสัยทัศน์ และพันธกิจ

03

สารจากเลขาธิการและ
ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร

06

โครงสร้างการบริหาร
และธรรมาภิบาล

12

สายงานโครงการ
พัฒนาเชิงพื้นที่

22

สายงานแก้ไขปัญหาคืออาศัย
ธรรมชาติเป็นพื้นฐาน

26

สายงานที่ปรึกษา
ด้านความยั่งยืน

30

สายงานธุรกิจ
เพื่อสังคม

34

อุทยานศิลปะ
วัฒนธรรมแม่ฟ้าหลวง

36

กิจกรรมสำคัญต่างๆ

38

ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมที่มูลนิธิฯ สร้าง

44

งบแสดงฐานะการเงิน

46

GRI Index

วิสัยทัศน์

มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระบรมราชูปถัมภ์
มุ่งพัฒนาชุมชน สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม
ตามหลักการทรงงานของสมเด็จพระย่า
เพื่อสร้างความสุข ความยั่งยืน และความมั่นคง

พันธกิจ

ผลักดันให้เกิดการพัฒนา
อย่างยั่งยืนทางเศรษฐกิจ สังคม
วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม
ด้วยการพัฒนาการบูรณาการ
ความร่วมมือ การให้คำปรึกษา
และการฝึกอบรม ส่งเสริมให้
การพัฒนาตามตำราแม่ฟ้าหลวง
เป็นแนวทางพัฒนาหลัก
ของประเทศไทย

“ความต่อเนื่อง” (Continuity)
ประติมากรรม โดย มิเชียม ยิปอนขอย
ณ ใจกลางสวนแม่ฟ้าหลวง

สารจากเลขาธิการ และประธานเจ้าหน้าที่บริหาร

ในยุคที่โลกเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและซับซ้อน ไม่ว่าจะเป็นผลกระทบจากภาวะโลกรวน ความผันผวนของเศรษฐกิจโลก หรือความเหลื่อมล้ำทางสังคม การทำงานด้านการพัฒนาและความยั่งยืนจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์อย่างมีระบบ เพื่อให้เท่าทันบริบทที่เปลี่ยนไป มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระบรมราชูปถัมภ์ จึงได้ปรับโครงสร้างองค์กรครั้งสำคัญในปีที่ผ่านมา เพื่อให้ตอบสนองต่อความท้าทายของยุคสมัยได้ดียิ่งขึ้น พร้อมสร้างพลังจากภายในเพื่อเชื่อมโยงกับภายนอกอย่างมีพลวัต และที่สำคัญ คือการปรับตัวและทำงานร่วมกันอย่างบูรณาการระหว่างหน่วยงานภายในองค์กร เพื่อก้าวผ่านความเปลี่ยนแปลงไปด้วยกัน

การจัดสายงานใหม่ออกเป็น 4 ด้านหลัก ไม่ได้เพื่อแบ่งแยก แต่เพื่อเปิดพื้นที่ให้เกิดการประสานระหว่างศาสตร์ แนวคิด และภาคส่วนต่างๆ ในการแก้ปัญหาที่ซับซ้อนอย่างเป็นระบบ ไม่ว่าจะเป็น การเชื่อมชุมชนเข้ากับตลาดที่เป็นธรรม การนำองค์ความรู้จาก “ตำราแม่ฟ้าหลวง” มาสนับสนุนภาครัฐและเอกชนในการออกแบบนโยบาย ไปจนถึงการสร้างกลไกที่เปลี่ยนพลังจากระดับพื้นที่ไปสู่ระดับประเทศและโลก

สายงานโครงการพัฒนาเชิงพื้นที่

ทำหน้าที่สร้างต้นแบบที่พิสูจน์ได้ว่า “คน” และ “ป่า” สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างยั่งยืน ด้วยกระบวนการที่เคารพในศักดิ์ศรีของมนุษย์ ส่งเสริมเศรษฐกิจจากฐานราก พร้อมเชื่อมต่อกับระบบนิเวศใหม่ เช่น ตลาดคาร์บอนเครดิต และการใช้ประโยชน์จากพื้นที่อย่างมีสมดุล สายงานนี้ทำหน้าที่เป็นสะพานระหว่างภูมิปัญญาชาวบ้าน นโยบายรัฐ และกลไกตลาด

สายงานแก้ไขปัญหาที่อาศัยธรรมชาติเป็นพื้นฐาน

เน้นการใช้ธรรมชาติเป็นกลไกในการสร้างความยั่งยืน เช่น การดูแลป่า น้ำ และความหลากหลายทางชีวภาพ โดยให้ชุมชนเป็นผู้มีส่วนร่วมอย่างแท้จริง เราทำงานบนพื้นฐานของแนวคิดว่าการดูแลทรัพยากรต้องมาพร้อมกับความมั่นคงในชีวิตของผู้ดูแล หากออกแบบระบบได้อย่างเป็นธรรม โปร่งใส และให้แรงจูงใจที่แท้จริง ผลลัพธ์จะไม่ใช่แค่การสร้างคาร์บอนเครดิต การฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม แต่รวมถึงการสร้างอนาคตที่มั่นคงให้กับคนในพื้นที่ด้วย

สายงานที่ปรึกษาด้านความยั่งยืน

เราเชื่อว่าการเปลี่ยนผ่านสู่สังคมคาร์บอนต่ำจะเกิดขึ้นได้จริง ก็ต่อเมื่อทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมอย่างมีเป้าหมาย สายงานนี้จึงมุ่งเน้นการให้คำปรึกษาและนำเครื่องมือไปลงงานปฏิบัติเพื่อช่วยให้ภาคธุรกิจและองค์กรต่างๆ ปรับเปลี่ยนวิธีคิด วิธดำเนินงาน และวิถีชีวิต ผลโดยยึดหลัก “ยั่งยืนอย่างเข้าใจ และลงมือทำอย่างจริงจัง”

สายงานด้านธุรกิจเพื่อสังคม ภายใต้แบรนด์ดอยตุง

เป็นเครื่องมือในการยกระดับคุณภาพชีวิตชุมชนด้วยกลไกเศรษฐกิจที่ยั่งยืน ผ่านการออกแบบผลิตภัณฑ์ บริการ และประสบการณ์ที่เชื่อมต่อกันระหว่างคุณค่าของท้องถิ่นกับความต้องการของผู้บริโภคในระดับกว้าง ธุรกิจไม่ใช่เป้าหมาย แต่เป็น “วิธี” ที่ทำให้ชุมชนสามารถเป็นเจ้าของการพัฒนา และยืนหยัดได้ในโลกยุคใหม่

การเปลี่ยนแปลงในปีนี้จะไม่ใช่เพียงการจัดระเบียบองค์กรใหม่ แต่คือการขยายพลังของ “ตำราแม่ฟ้าหลวง” ให้สามารถเป็นคำตอบของยุคสมัย ผ่านการทำงานร่วมกันของสายงานทั้งสี่ และการร่วมมือกับภาคทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคการเงิน หรือภาคประชาสังคม เพื่อสร้างนวัตกรรมทางสังคมที่มีฐานจากความจริงของพื้นที่ เช่น การนำภูมิปัญญา ทักษะ และของดีในชุมชนมาสร้างโมเดลธุรกิจใหม่ๆ ที่ภาคเอกชนสามารถสนับสนุนได้ การสร้างระบบคาร์บอนเครดิตที่มีคุณภาพจากการดูแลป่าโดยชุมชน หรือการผลักดันนโยบายที่ตั้งอยู่บนความเข้าใจอย่างลึกซึ้งต่อความสัมพันธ์ระหว่างคนกับทรัพยากรธรรมชาติ ล้วนเป็นตัวอย่างของพลังที่สายงานเหล่านี้สามารถสร้างขึ้นร่วมกัน เพื่อแก้โจทย์ยุคใหม่อย่างยั่งยืน

ในนามของมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ผมขอขอบคุณคณะกรรมการ ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ ภาควิชา และผู้สนับสนุนทุกท่านที่ร่วมกันทำให้ “ตำราแม่ฟ้าหลวง” กลายเป็นพลังในการเปลี่ยนแปลงที่จับต้องได้ ไม่ใช่เพียงเพื่อความยั่งยืนในเชิงแนวคิด แต่เพื่อความอยู่รอดของมนุษยชาติ

หม่อมหลวงดิศปนัดดา ดิศกุล

เลขาธิการและประธานเจ้าหน้าที่บริหาร
มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระบรมราชูปถัมภ์

คณะกรรมการและที่ปรึกษา

คณะกรรมการ

ท่านผู้หญิงบุตรี วีระไวทยะ
ประธานกรรมการ

คุณหญิงพวงร้อย ดิศกุล ณ อยุธยา
กรรมการ

นายบรรยง พงษ์พานิช
กรรมการ

นางสาวกาวนา เนียมลอย
กรรมการ

นายวิโรจน์ สันติประภพ
กรรมการ

นายบุญย สารค์คุณากร
กรรมการ

นายฐานันท์ สิริวัฒนภักดี
กรรมการ

นายจิทัศ ศรสงคราม
กรรมการ

นางกุลทิศา สิริธม
กรรมการ

นางสาวบุรณี รัชไชยบุญ
กรรมการ

นายเดชาภักดิ์ วัฒน สงขลา
กรรมการ

นายบุญชอบ สุกรมน์สวงศ์
กรรมการ

หม่อมหลวงดิศปนัดดา ดิศกุล
กรรมการและเลขาธิการ

นายพิพัฒพงศ์ อิศรเสนา ณ อยุธยา
กรรมการและทรัพย์สิน

ที่ปรึกษา

ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ

นายอภิลาศ ใสถานนท์

นายสุเมธ ตันติเวชกุล

นายนคร พงศ์น้อย

กรรมการตรวจสอบ

นางสาวสมบุรณ์ ศุภสิริภิญโญ

นางชนิสา ชูติภักดิ์

ที่ปรึกษากรรมการบริหาร

นายอภิชน จันทรเสน

นายอภิราม จันทรเสน

ที่ปรึกษามูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ

นาย Alexandro Calvani

ที่ปรึกษากฎหมาย

นางปัทมา เพชรเรียง

โครงสร้างการบริหาร

มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระบรมราชูปถัมภ์

มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระบรมราชูปถัมภ์ เดิมชื่อ มูลนิธิส่งเสริมผลผลิตชาวเขาไทย ในพระอุปถัมภ์ของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี 2515 เพื่ออนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและเพิ่มรายได้ให้ชาวไทยภูเขา ด้วยการส่งเสริมและหาตลาดให้งานหัตถกรรมของเผ่าต่างๆ และดูแลไม่ให้ถูกเอารัดเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลาง ต่อมาในปี 2522 มูลนิธิส่งเสริมผลผลิตชาวเขาไทย ริเริ่ม โครงการผู้นำเยาวชนชาวเขา โดยได้รับพระราชูปถัมภ์และการสนับสนุนทุนการศึกษาจากสำนักงานเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศของสหรัฐอเมริกา หรือ USAID (United States Agency for International Development) เพื่อให้เยาวชนชาวเขามีโอกาสได้รับการศึกษา เพราะในอดีต ยังไม่มีโรงเรียนในพื้นที่ที่ห่างไกล โครงการฯ นำเยาวชนชาวเขามาใช้ชีวิตร่วมกันแบบครอบครัวที่ไร่แม่ฟ้าหลวง (อุทยานศิลปะวัฒนธรรมแม่ฟ้าหลวง จ. เชียงราย ในปัจจุบัน) ให้ทุนเล่าเรียน ปลูกพื้นฐานความรู้ รวมถึงทักษะในการอยู่ร่วมกันในสังคม และอบรมความประพฤติตามแนวพระราชดำริของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี อาทิ ความเมตตา การพึ่งตนเอง ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ความซื่อสัตย์ เป็นต้น

ในปี 2528 มูลนิธิส่งเสริมผลผลิตชาวเขาไทยฯ เปลี่ยนชื่อเป็นมูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เพื่อรองรับขอบเขตการทำงานของมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ที่ขยายครอบคลุมการยกระดับความเป็นอยู่ของชุมชน ทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจ ควบคู่กับการฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมทั้งในประเทศไทย และต่างประเทศ โดยไม่จำกัดเชื้อชาติและศาสนา หลังจากสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีเสด็จสวรรคต พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงรับมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงเข้าในพระบรมราชูปถัมภ์ จวบจนรัชกาลปัจจุบัน โดยมีพันธกิจหลัก คือ การสืบสานพระราชปณิธานของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ตลอดจนสนับสนุนกิจกรรมทางศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของคน เน้นการพัฒนาที่ยึดคนเป็นศูนย์กลาง ให้ชุมชนมีส่วนร่วมและรู้สึกเป็นเจ้าของการพัฒนาตั้งแต่แรกเริ่ม แก้ไขปัญหาต่างๆ ที่รากเหง้า ส่งเสริมทางเลือกในการประกอบอาชีพที่สุจริต ตลอดจนหาแนวทางให้คนกับป่าอยู่ร่วมกันได้อย่างเป็นรูปธรรม

มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ดำเนินงานพัฒนาชุมชนในบริบทที่หลากหลาย สิ่งสมประสงค์การทำงาน เกิดเป็นองค์ความรู้สำคัญ คือ **แนวทางการพัฒนาตามตำราแม่ฟ้าหลวง** ซึ่งได้นำไปใช้ให้เกิดผลงานพัฒนาในพื้นที่ต่างๆ ของประเทศไทย และได้ยังได้นำไปใช้ดำเนินโครงการพัฒนาหลายโครงการในประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย สาธารณรัฐอิสลามอัฟกานิสถาน รวมถึงเผยแพร่ในเวทีต่างๆ ทั้งในและต่างประเทศอีกด้วย

การขับเคลื่อน เพื่อสร้างความยั่งยืน

มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ดำเนินงานพัฒนาชุมชน โดยเชื่อมั่นในกระบวนการพัฒนาที่มีคนเป็นศูนย์กลาง พัฒนาให้ชุมชนในพื้นที่สามารถพึ่งพาตนเอง ใช้และรักษาทรัพยากรในพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้คนและสิ่งแวดล้อมเกื้อกูลให้ประโยชน์ซึ่งกันและกัน และสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างยั่งยืน

งานพัฒนาของมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ มีจุดเริ่มต้นสำคัญ คือ **โครงการพัฒนาเชิงพื้นที่ (Area-based Development Project)** มีโครงการพัฒนาโดยดุง (พื้นที่ทรงงาน) อันเนื่องมาจากพระราชดำริเป็นโครงการหลัก ครอบคลุมพื้นที่ 29 หมู่บ้านใน อำเภอมะปายหลวง และอำเภอมะปาย จังหวัดเชียงราย โครงการพัฒนาโดยดุงฯ เริ่มดำเนินการในปี พ.ศ. 2531 จนถึงปัจจุบัน ซึ่งได้พัฒนาชุมชนตั้งแต่ขั้นอยู่รอด ช่วยให้ชุมชนสามารถจัดสรรทรัพยากรในพื้นที่ให้ตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐาน เชื่อมโยงให้ชุมชนท้องถิ่นเข้าถึงการศึกษาและบริการทางสาธารณสุข นำชุมชนไปสู่ขั้นพอเพียงด้วยกิจกรรมเพิ่มมูลค่าให้แก่ผลผลิตต่างๆ มีการจัดตั้ง **ธุรกิจเพื่อสังคมภายใต้แบรนด์โดยดุง (DoiTung Social Enterprise)** และมุ่งพัฒนาสู่ขั้นยั่งยืนที่ชุมชนสามารถบริหารจัดการความเสี่ยงในรูปแบบต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของตนเองได้ กว่า 35 ปี ของการดำเนินโครงการพัฒนาโดยดุงฯ มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ สังเกตทักษะ ประสบการณ์ กลั่นกรองเป็นองค์ความรู้ต่างๆ อาทิ การจัดการปัญหาเสพติด การปลูกและการดูแลป่า การจัดการน้ำ การพัฒนาพืชมูลค่าสูง การพัฒนาหัตถกรรม การพัฒนาเยาวชน ฯลฯ อีกทั้งยังสร้างผู้นำชุมชนรุ่นใหม่ ผู้ประกอบการในพื้นที่มากมาย ในปัจจุบันสายงานโครงการพัฒนาเชิงพื้นที่ยังคงดำเนินโครงการพัฒนาต่างๆ นอกเหนือพื้นที่โดยดุงสายงานธุรกิจเพื่อสังคมยังมองหาโอกาสในการใช้กลไกธุรกิจเพื่อสังคมเข้าเพิ่มรายได้และสร้างทางเลือกในการดำรงชีวิตที่ยั่งยืนให้แก่ชุมชนต่างๆ

อย่างไรก็ดี ความท้าทายใหม่ที่สำคัญในเรื่องการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศและการเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติ ส่งผลสำคัญต่อเป้าหมายการดำเนินงานของมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ซึ่งมุ่งเน้นให้คนและธรรมชาติอยู่ร่วมกันได้อย่างยั่งยืน ในช่วงสามถึงสี่ปีที่ผ่านมา ความรุนแรงของพายุฤดูร้อนที่เพิ่มขึ้น การเปลี่ยนแปลงของปริมาณฝนที่ตกตลอดปี อุณหภูมิความร้อนที่สูงและปริมาณความชื้นในอากาศที่ลดลง ความถี่และขนาดของดินถล่มที่เพิ่มขึ้น

โครงการพัฒนาเชิงพื้นที่

เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตชุมชนอย่างครบวงจร

ธุรกิจเพื่อสังคม

เพื่อสร้างอาชีพที่มั่นคงและธุรกิจที่ยั่งยืน

การแก้ไขปัญหาที่อาศัยธรรมชาติเป็นพื้นฐาน

เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ควบคู่กับการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ

ที่ปรึกษาด้านความยั่งยืน

เพื่อขยายการดำเนินงานด้านความยั่งยืนให้เกิดผลประโยชน์ในวงกว้างยิ่งขึ้น

ความเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ล้วนกระทบต่อปริมาณผลผลิตรายได้ของชุมชนลดลง คุณภาพชีวิตที่ต่ำลง และกระทบต่อกิจกรรมการพัฒนาเป็นวงกว้าง มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ เล็งเห็นความจำเป็นในการร่วมแก้ปัญหาที่เป็นวิกฤตใหญ่ของโลกนี้ จึงได้ริเริ่มดำเนินโครงการ **การแก้ไขปัญหาที่อาศัยธรรมชาติเป็นพื้นฐาน (Nature-based Solutions: NbS)** เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตควบคู่ไปกับการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ โดยมีโครงการที่ดำเนินการสำคัญคือ โครงการจัดการคาร์บอนเครดิตในป่าเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน และได้เริ่มสำรวจความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อนำไปสู่การบริหารจัดการให้เกิดการให้บริการของระบบนิเวศอย่างยั่งยืน ในขณะเดียวกันมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ เล็งเห็นถึงความสำคัญของการขับเคลื่อนการพัฒนาอย่างยั่งยืนในทุกภาคส่วน โดยภาคเอกชนเป็นภาคส่วนหลักในการผลักดันการพัฒนาเศรษฐกิจ การเชื่อมโยงองค์ความรู้ในด้านความยั่งยืนให้เกิดการปฏิบัติจริงในภาคเอกชนจะเป็นกำลังสำคัญในการผลักดันการพัฒนาอย่างยั่งยืน มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ จึงริเริ่มการให้บริการ **ที่ปรึกษาด้านความยั่งยืน (Sustainability Advisory)** โดยมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ จะร่วมดำเนินการในฐานะผู้ร่วมขับเคลื่อนภาคปฏิบัติ (Implementation Partner) แก่ภาคเอกชนที่ต้องการลงมือทำให้ความยั่งยืนเห็นผลเป็นรูปธรรม

การมีส่วนร่วม ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ผู้มีส่วนได้เสีย

กระบวนการสร้างการมีส่วนร่วม

ผลประโยชน์ที่ต้องการให้เกิดขึ้น

ชุมชนในโครงการพัฒนา

- การสำรวจเศรษฐกิจสังคมทุกครัวเรือนประจำปี
- การสร้างอาสาสมัครเป็นตัวแทนในพื้นที่
- การดำเนินกิจกรรม พัฒนาแบบใช้คนเป็นศูนย์กลาง

- ความปลอดภัยและมั่นคงในการดำรงชีวิต
- ทักษะในการดำรงชีวิต มีอาชีพที่มั่นคง
- การดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติที่ดี
- การเข้าถึงสาธารณูปโภคพื้นฐานการศึกษา สาธารณสุข
- ความเข้มแข็งของชุมชน
- ผู้นำในชุมชนที่มีความสามารถต่อยอดการพัฒนาได้

กรรมการมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ

- การประชุมคณะกรรมการมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ
- การประชุมคณะกรรมการอำนวยการ และคณะกรรมการชุดย่อยทุกชุด

- ประสิทธิภาพและความโปร่งใสในการบริหารจัดการ
- ผลการดำเนินงานของโครงการต่างๆ ให้ประโยชน์แก่ผู้มีส่วนได้เสียของแต่ละโครงการตามเป้าหมายของโครงการนั้น

เจ้าหน้าที่มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ

- การประชุมคณะจัดการ
- การประชุมย่อยของแต่ละหน่วยงาน
- กล้องรับความคิดเห็น
- กิจกรรมสร้างการมีส่วนร่วมของพนักงานในรูปแบบต่างๆ ตามแนวทางการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

- อาชีพที่มั่นคง ผลตอบแทนที่เป็นธรรม
- สภาพแวดล้อมในการทำงานที่เหมาะสม
- การได้รับการพัฒนาความรู้ ความสามารถอย่างต่อเนื่อง
- การได้รับการปฏิบัติที่เป็นธรรมตามกฎหมาย นโยบายมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ และหลักสิทธิมนุษยชน

ลูกค้า

- ช่องทางการสื่อสารออนไลน์และออฟไลน์
- การสื่อสารผ่านผู้แทนขาย
- การจัดงานแฟร์ต่างๆ

- สินค้าและบริการที่มีคุณภาพ เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ภาคีเครือข่าย ภาครัฐ เอกชน และประชาสังคม

- การประชุมร่วม เพื่อนำเสนอ วางแผน ดำเนินการ ติดตามผล และประเมินผลการทำงานร่วมกับหน่วยงานต่างๆ

- โครงการบรรลุมิติประสงค์
- โครงการมีความโปร่งใส ตรวจสอบได้
- ประโยชน์ที่เกิดต่อบุคคลในพื้นที่พร้อมทั้งรักษาทรัพยากรธรรมชาติไปพร้อมกัน

คู่ค้า

- การตรวจเยี่ยมคู่ค้าหลักและคู่ค้ารายใหม่
- การจัดอบรมพัฒนาฝีมือสมาชิกชุมชนให้ขึ้นทะเบียนเป็นคู่ค้าของมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ

- ได้สินค้าหรือวัตถุดิบที่มีคุณภาพและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
- พัฒนาให้เกิดวิสาหกิจชุมชน

ประเด็นความยั่งยืน

ด้วยวิสัยทัศน์และพันธกิจของมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ที่ขับเคลื่อนด้วยการดำเนินงาน 4 สายงานหลักอันประกอบด้วย 1) สายงานโครงการพัฒนาเชิงพื้นที่ 2) สายงานธุรกิจเพื่อสังคม 3) สายงานแก้ไขปัญหาที่อาศัยธรรมชาติเป็นพื้นฐาน และ 4) สายงานที่ปรึกษาด้านความยั่งยืน ประเด็นความยั่งยืนที่สำคัญ เพื่อใช้ในการวางแผนกลยุทธ์ จัดสรรทรัพยากร และลงมือปฏิบัติการจริงเพื่อขับเคลื่อนความยั่งยืนให้กับชุมชน และตอบสนองความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ประกอบด้วย

สิ่งแวดล้อม

การจัดการตามแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน

การบริหารจัดการ ปรับกระบวนการทำงานให้มีการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าที่สุด ลดการใช้ เพิ่มการนำกลับมาใช้ใหม่ รีไซเคิล อัปไซเคิล การเลือกใช้วัสดุที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

การจัดการของเสีย

การจัดการของเสียไม่ให้เป็นอุปสรรค และการขยายผลไปยังพื้นที่ต่างๆ รวมไปถึงการตั้งเป้าเพื่อลดปริมาณของเสีย

การจัดการน้ำ

การบริหารจัดการน้ำทั้งลุ่มน้ำ การรักษาสสมดุลระหว่างต้นทุนน้ำและการใช้น้ำ การชลประทานและการจัดสรรทรัพยากรน้ำอย่างยั่งยืน การใช้น้ำในกิจกรรมต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพ การนำน้ำกลับมาใช้ใหม่ การบำบัดน้ำเสีย

กลยุทธ์ด้านสภาพภูมิอากาศ

การบริหารจัดการให้บรรลุเป้าหมายลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ในปี พ.ศ. 2593 (Net Zero by 2050) รวมถึงการบรรเทาผลกระทบ ปรับตัว และรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Adaptation)

ความหลากหลายทางชีวภาพ

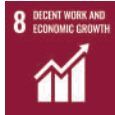
การอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ เพิ่มความหลากหลายทางชีวภาพ และรักษาให้การให้บริการของระบบนิเวศ (Ecosystem Services) ดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สังคม

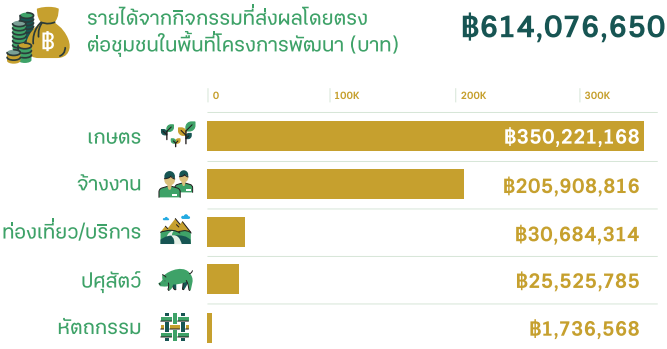
การพัฒนาคุณภาพมนุษย์	การพัฒนาคุณภาพชีวิต ความปลอดภัยในการทำงาน ส่งเสริมสวัสดิการที่ดี รวมถึงการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง และปฏิบัติตามหลักสิทธิมนุษยชน	
การพัฒนาชุมชน	การส่งเสริมความมั่นคงของชุมชน ร่วมแก้ปัญหาเสพติด สร้างรายได้ด้วยการพัฒนาอาชีพทางเลือก ลดปัญหาความยากจน	
การศึกษา	ร่วมพัฒนาการเรียนรู้ทั้งในห้องเรียน และนอกห้องเรียน เพื่อสร้างเยาวชนที่มีความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับตลาดแรงงานในอนาคต	
การส่งเสริมการพัฒนากีฬายั่งยืน	ส่งเสริมและผลักดันให้องค์ความรู้ต่างๆ ตามแนวทางการพัฒนาตามตำราแม่ฟ้าหลวงได้รับการเผยแพร่ ต่อยอด ผ่านช่องทาง กิจกรรม และโครงการต่างๆ ทั้งในและต่างประเทศ	

ธรรมาภิบาล

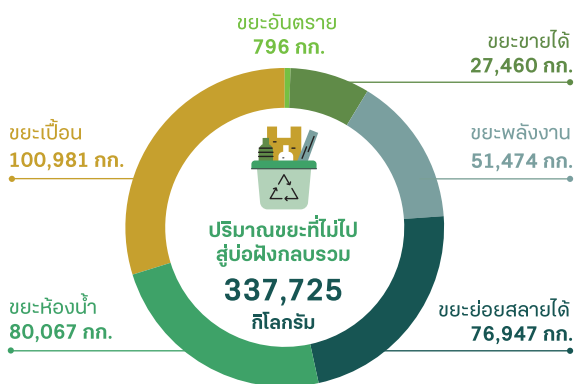
ธรรมาภิบาลองค์กรและจริยธรรมทางธุรกิจ	มีกลไกธรรมาภิบาล การกำกับดูแลเพื่อให้การดำเนินงานเป็นธรรม เปิดเผยข้อมูล ตรวจสอบได้และมีความรับผิดชอบ ต่อส่วนรวม รวมถึงมีระบบการบริหารความเสี่ยงรอบด้าน เพื่อประสิทธิภาพในการดำเนินงาน	
ความปลอดภัยของข้อมูลและการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล	มีมาตรการด้านความปลอดภัยของข้อมูลและระบบดิจิทัลอย่างรัดกุม เพื่อป้องกันอาชญากรรมทางไซเบอร์ และกลไกกำกับดูแลองค์กรให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล	

Sustainability Highlight

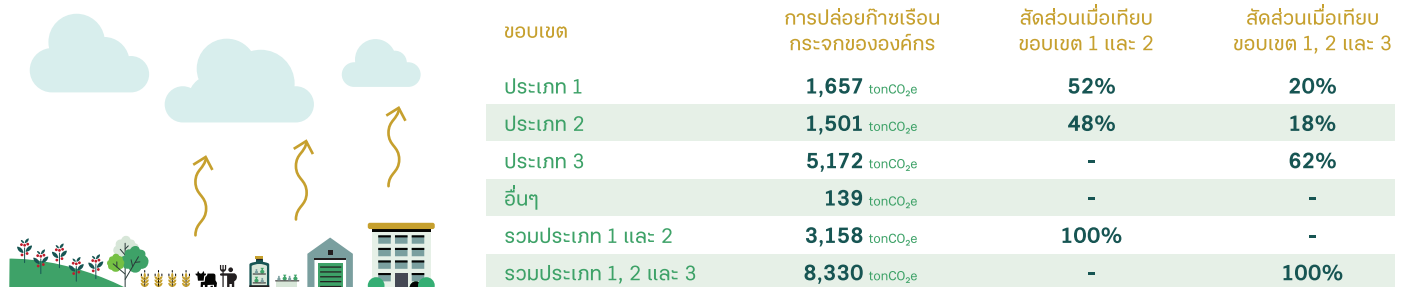
การสร้างรายได้

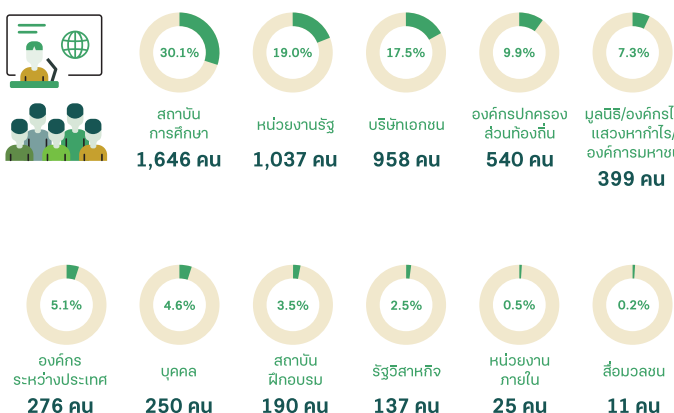
ปริมาณขยะที่ไม่ไปสู่อ่างขยะ

ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

ผู้เข้าร่วมหลักสูตรอบรมและศึกษาดูงาน

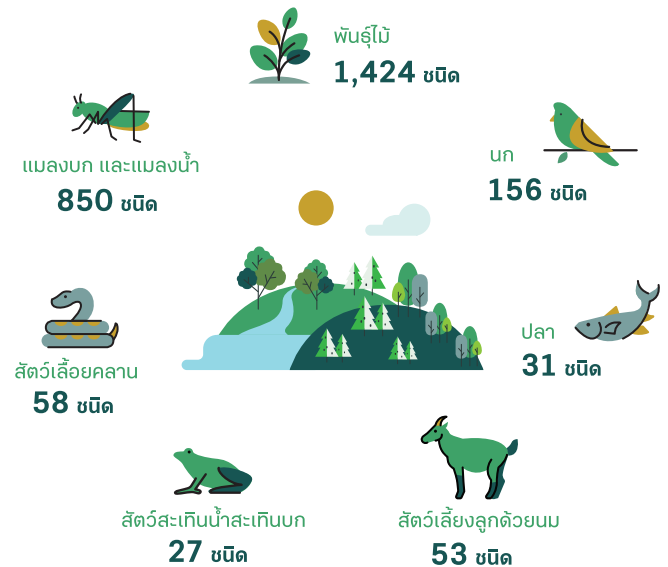

พื้นที่ป่าของโครงการทั้งหมด

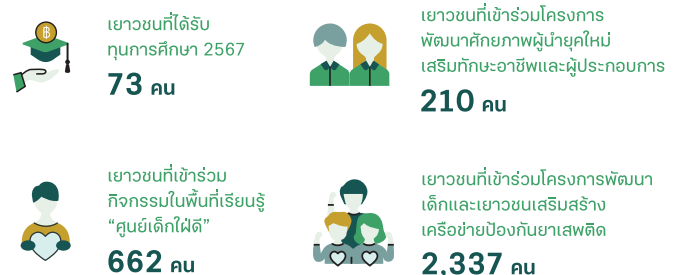

ความหลากหลายทางชีวภาพ*

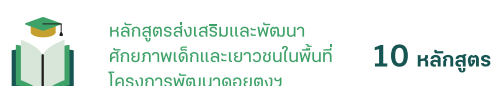
*ในพื้นที่โครงการพัฒนาดอยตุงฯ

การสร้างโอกาส

การพัฒนาหลักสูตร

รายงาน โครงการพัฒนา เชิงพื้นที่

รายงานด้านโครงการพัฒนาเชิงพื้นที่ ถือเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาของมูลนิธิแม่ฟ้าหลวง เป็นรายงานใหญ่ที่มุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพชีวิตชุมชนอย่างครบวงจร ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมผ่านโครงการพัฒนาเชิงพื้นที่ต่างๆ ทั้งในประเทศซึ่งมีจุดเริ่มต้นจาก โครงการต้นแบบคือ โครงการพัฒนาดอยตุงฯ จนต่อยอดขยายผลโครงการไปยังหลายจุด ในประเทศและต่างประเทศ ถือเป็นจุดเริ่มต้นของแนวทางการพัฒนาที่ยึดคนและชุมชนเป็น ศูนย์กลางตามหลักการ “ปลูกป่า ปลูกคน”

โครงการต้นแบบ

โครงการพัฒนาดอยตุง (พื้นที่ทรงงาน) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ข้อมูลพื้นฐาน พื้นที่ 91,997 ไร่ หมู่บ้าน 29 หมู่บ้าน ประชากร 9,923 คน

การดำเนินงาน ปี 2531 - ปัจจุบัน

จากการดำเนินงานส่งเสริมอาชีพ ผ่านธุรกิจเพื่อสังคมแบรนด์ดอยตุง วิสาหกิจชุมชน และผู้ประกอบการรายย่อย รวมทั้งการดูแลสุขภาพหลากหลายทางชีวภาพ การพัฒนาให้ชุมชนจัดการขยะ และดำเนินวิถีชีวิตที่ยั่งยืน ประชากรในพื้นที่โครงการพัฒนาดอยตุง มีรายได้เฉลี่ย 576,838 บาทต่อครัวเรือนต่อปี ในขณะที่มีรายจ่าย 141,786 บาทต่อครัวเรือนต่อปี มีทรัพย์สิน 960,326 บาทต่อครัวเรือนต่อปี โดยเป็นเงินออม 140,623 บาทต่อครัวเรือนต่อปี และมีหนี้สินลดลงจากปีที่ผ่านมา เหลือ 95,215 บาทต่อครัวเรือนต่อปี โดยรวม ประชากรดอยตุงมีอัตราการความสามารถในการชำระภาระผูกพัน เฉลี่ย 5.68

รายได้ส่วนใหญ่ของประชากรมาจากการเป็นลูกจ้างประจำ ทั้งกับธุรกิจเพื่อสังคมแบรนด์ดอยตุง และหน่วยงานอื่นๆ ทั้งนี้ จากการสำรวจเศรษฐกิจและสังคมประจำปี พบว่า แหล่งรายได้ที่เพิ่มขึ้นเกิดจากอาชีพส่วนตัวของครอบครัว ซึ่งตรงกับแนวทางของโครงการฯ โดยในช่วงที่ผ่านมา โครงการพัฒนาดอยตุงฯ ส่งเสริมและเพิ่มทักษะของชุมชนในการทำวิสาหกิจชุมชนและผู้ประกอบการรายย่อยที่รับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เป็นอีกแหล่งอาชีพหนึ่งที่สามารถสร้างความยั่งยืนให้ประชากรในพื้นที่โครงการฯ ได้ เช่น วิสาหกิจชุมชนปลั้สัตว์จากหมูดำ ซึ่งโครงการฯ พัฒนาสายพันธุ์ให้เหมาะกับพื้นที่ กินง่าย มีลูกดก ส่งเสริมให้ชาวบ้านเลี้ยงเพื่อความมั่นคงทางอาหาร โดยชาวบ้านบางรายสามารถแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า เปิดเป็นวิสาหกิจหมูดำ ซึ่งมีผู้ซื้อรองรับ คือ ผู้ประกอบการร้านอาหารและโรงแรมในเชียงราย อีกทั้งยังมีชาวบ้านอีกกลุ่มหนึ่งที่พัฒนาธุรกิจท่องเที่ยวในหมู่บ้าน โดยโครงการฯ ได้ส่งเสริมการออกแบบเส้นทางสร้างจุดสนใจจากวิถีชีวิตและการอยู่กับป่าอย่างยั่งยืน พร้อมทั้งคิดราคาอย่างเป็นระบบ และการแบ่งปัน 20% ของกำไร กลับไปให้หมู่บ้าน

นอกจากนี้ โครงการพัฒนาดอยตุงฯ ยังให้ความสำคัญอย่างมากกับการจัดการขยะอย่างยั่งยืน เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการแก้ไขปัญหา climate change และเป้าหมายของสหประชาชาติด้านความยั่งยืน โครงการพัฒนาดอยตุงฯ ไม่มีขยะสู่บ่อฝังกลบตั้งแต่ปี 2561 และในปี 2567 โครงการพัฒนาดอยตุงฯ ขยายการจัดการให้ไม่มีขยะสู่บ่อฝังกลบใน 24 หมู่บ้านในพื้นที่โครงการฯ และมีเป้าหมายดำเนินการให้ทั้ง 29 หมู่บ้านไม่มีขยะสู่บ่อฝังกลบในปี 2568

อีกทั้งยังให้ความสำคัญกับการสำรวจความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อให้ป่าของโครงการพัฒนาดอยตุงฯ เป็นป่าที่มีคุณภาพ อุดมสมบูรณ์ เป็นแหล่งอาหารและปัจจัยสำคัญในการดำรงชีวิตของชุมชน และยังได้ประกาศให้โครงการพัฒนาดอยตุงฯ เปิดเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับความเสี่ยงและโอกาสที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพ (Taskforce on Nature-related Financial Disclosures: TNFD) อีกด้วย

ในด้านการพัฒนาเด็กและเยาวชน ในปี 2567 โครงการฯ มอบทุนการศึกษาระดับปริญญาตรีตลอดหลักสูตร 13 ราย และพัฒนาทักษะพื้นฐานด้านอาชีพควบคู่กับความยั่งยืน และตามความสมัครใจของเยาวชน และมีเยาวชนที่สนใจฝึกทักษะอย่างต่อเนื่องตลอดปี เพื่อให้เกิดความยั่งยืนในพื้นที่โครงการพัฒนาดอยตุงฯ และปลูกฝังแนวคิด “ปลูกคน ปลูกป่า”

โครงการขยายผลในประเทศ

โครงการร้อยใจรักษ์

📍 ข้อมูลพื้นฐาน พื้นที่ 37,119 ไร่ หมู่บ้าน 25 หมู่บ้าน ประชากร 4,280 คน

📅 การดำเนินงาน ปี 2560 - ปัจจุบัน

โครงการร้อยใจรักษ์ มุ่งสร้างการพัฒนาทางเลือก เพื่อแก้ไขปัญหา ยาเสพติดสังเคราะห์ โดยดำเนินการพัฒนาที่สานความยั่งยืน ด้านอาชีพ วางรากฐานการจัดการทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพและมีส่วนร่วม และให้โอกาสในการเป็นพลเมืองที่ดี

567 ครัวเรือนที่มีน้ำไม่เพียงพอกับการเกษตรมีอัตราส่วน 12% อันเนื่องมาจากภัยแล้ง และลดลงจากปีที่แล้ว ซึ่งอยู่ที่ 15.65% ในขณะเดียวกัน ครัวเรือนที่ได้รับน้ำ ทั้งน้ำจากการเกษตร และเพื่อการอุปโภค โครงการฯ ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมวัฒนธรรม การเคารพกติกา และการบริหารจัดการโดยชุมชนเอง ในด้านการอนุรักษ์และดูแลป่า โครงการฯ ร่วมกับชุมชนลดไฟฟ้า ด้วยกิจกรรม คนอยู่ร่วมกับป่าอย่างยั่งยืน

ในด้านสุขภาพ ชุมชนได้รับการดูแลสุขภาพ ผ่านระบบ อสม. และโรงพยาบาลในพื้นที่ ซึ่งช่วยลดค่าใช้จ่ายและเวลาในการเดินทางไปโรงพยาบาล และในด้านการศึกษา เด็กและเยาวชนได้รับการศึกษา อย่างมีคุณภาพ มีทักษะการใช้ภาษาไทย (ซึ่งเป็นภาษาที่สอง) ตามเกณฑ์มาตรฐาน และปรับปรุงศูนย์เด็กเล็ก 4 แห่ง

ในด้านอาชีพ อาชีพด้านการเกษตรสร้างรายได้ 54.22 ล้านบาท ให้ชุมชน แบ่งเป็นพืชระยะสั้น 26.97 ล้านบาท และพืชระยะยาว 27.25 ล้านบาท อาชีพด้านปศุสัตว์ สร้างรายได้ 7.35 ล้านบาท และอาชีพ ด้านหัตถกรรม สร้างรายได้ 1.95 ล้านบาท โดยโครงการส่งเสริม องค์ความรู้ ทักษะ และเทคนิคเกษตรประณีตและแม่นยำให้ชุมชน และในปี 2567 เน้นให้ชุมชนถ่ายทอดต่อให้คนในชุมชนเอง โดยโครงการฯ เป็นที่ปรึกษา

ในด้านการเพิ่มมูลค่าและการท่องเที่ยว โครงการฯ ยังส่งเสริมผู้ประกอบการรายย่อย และสร้างความภูมิใจในอัตลักษณ์และอนุรักษ์ วัฒนธรรมชาติพันธุ์ เพื่อต่อยอดในการสร้างอาชีพที่แสดงอัตลักษณ์ ของชุมชนและความยั่งยืนควบคู่กัน โดยรายได้จากอาชีพแปรรูป เพิ่มมูลค่า 3.03 ล้านบาทต่อปี และการท่องเที่ยว 17.95 ล้านบาทต่อปี

จากการสำรวจเศรษฐกิจและสังคมทุกครัวเรือนในชุมชน พบว่า ประชากรโครงการร้อยใจรักษ์ มีรายได้เฉลี่ย 265,585 บาทต่อ ครัวเรือนต่อปี ค่าใช้จ่าย 270,492 บาทต่อครัวเรือนต่อปี มีทรัพย์สิน 623,075 บาทต่อครัวเรือนต่อปี โดยเป็นเงินออม 54,292 บาทต่อ ครัวเรือนต่อปี และมีหนี้สิน 30,483 บาทต่อครัวเรือน

โครงการขยายผลในประเทศ

โครงการศึกษาและพัฒนาการปลูกชา น้ำมัน และพืชน้ำมันอื่นๆ

📍 **ข้อมูลพื้นฐาน** พื้นที่ 50,366 ไร่ หมู่บ้าน 29 หมู่บ้าน ประชากร 16,974 คน

📅 **การดำเนินงาน** ปี 2548 - ปัจจุบัน

ในปี 2567 โครงการศึกษาและพัฒนาการปลูกชา น้ำมัน และพืชน้ำมันอื่นๆ สามารถผลิตเมล็ดชา น้ำมันได้รวมทั้งสิ้น 25,601 กิโลกรัม เพื่อจำหน่ายให้กับโรงงานผลิตน้ำมันชา มูลนิธิชัยพัฒนา ซึ่งเป็นพืชที่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจสูง นอกจากนี้โครงการฯ ยังเริ่มดำเนินการวิจัยเพื่อเพิ่มผลผลิตชา น้ำมัน โดยใช้ น้ำหมักชีวภาพจากเศษวัสดุในพื้นที่ และคัดเลือกต้นพันธุ์ที่เหมาะสมกับพื้นที่ของเกษตรกร โดยพิจารณาจากลักษณะเปลือกต่อน้ำหนักเมล็ด น้ำหนักเมล็ดแห้ง และปริมาณน้ำมันในเมล็ด เพื่อขยายพันธุ์ต่อไป

ในขณะเดียวกัน โครงการฯ ยังส่งเสริมอาชีพที่หลากหลาย เพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหารและลดความยากจน โดยเฉพาะในกลุ่มครัวเรือนที่มีรายได้น้อยกว่าระดับเส้นความยากจน ผ่านการพัฒนาผลผลิตข้าวไร่ การปลูกพืชระยะสั้น เช่น พักทองญี่ปุ่น การปลูกพืชระยะยาว เช่น ชา ส้ม และกาแฟ รวมถึงการเลี้ยงไก่ดำ หมูดำ และการผลิตหัตถกรรมในชุมชน

ในด้านความมั่นคงทางอาหาร โครงการฯ ส่งเสริมการปลูกข้าวไร่ โดยคัดเลือกพันธุ์ข้าวที่เหมาะสมกับพื้นที่ ในปัจจุบันได้ใช้พันธุ์ชะงاما ซึ่งให้ผลผลิตเฉลี่ย 500 กิโลกรัมต่อไร่ สูงกว่าพันธุ์ท้องถิ่นเดิมที่ให้ผลผลิตเพียง 250 กิโลกรัมต่อไร่ พร้อมทั้งสนับสนุนการคัดเลือกพันธุ์และการขยายพันธุ์อย่างมีระบบ

ด้านการส่งเสริมอาชีพระยะสั้น โครงการฯ ได้ทดลองปลูกผักทองญี่ปุ่น โดยฝึกอบรมทีมอาสาพัฒนา (อสพ.) ให้มีความเชี่ยวชาญ และส่งเสริมให้สมาชิกปลูกแทรกในแปลงชาที่ว่างเปล่า โดยพืชชนิดนี้สามารถเก็บเกี่ยวได้ภายใน 70-90 วัน และมีเป้าหมายส่งเสริมจำนวน 100 ต้นต่อครัวเรือน

ในส่วนของอาชีพหัตถกรรม โครงการฯ มุ่งเน้นกลุ่มสตรีและผู้พิการ เพื่อเสริมสร้างอาชีพที่มั่นคงและมีศักดิ์ศรี ผ่านกระบวนการฝึกอบรมการใช้จักรอุตสาหกรรม ณ โรงงานของโครงการพัฒนาโดยตรง เมื่อสำเร็จการอบรม เจ้าหน้าที่จะมอบหมายงานตามคำสั่งซื้อที่ได้รับจากโรงงาน โดยสมาชิกจะได้รับค่าตอบแทนเมื่อผลงานผ่านการตรวจสอบคุณภาพ หากไม่ผ่านจะได้รับชิ้นงานคืนเพื่อนำไปแก้ไขก่อนส่งใหม่อีกครั้ง

จากการสำรวจข้อมูลเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือนสมาชิกโครงการ พบว่า ครัวเรือนที่เข้าร่วมโครงการมีรายได้เฉลี่ย 183,742 บาทต่อครัวเรือนต่อปี ซึ่งสูงกว่าเส้นความยากจนของจังหวัดเชียงราย (166,260 บาทต่อครัวเรือน) คิดเป็นร้อยละ 9 สะท้อนให้เห็นถึงแนวโน้มที่ดีขึ้นด้านรายได้และคุณภาพชีวิตของครัวเรือนในโครงการ

โครงการขยายผลในประเทศ

โครงการผลิตภัณฑ์แปรรูปป่าเศรษฐกิจ
จังหวัดน่าน

📅 ระยะดำเนินโครงการ	ปี 2567 (เป็นปีที่ 12 ของการดำเนินโครงการ)
📍 พื้นที่โครงการ	14 หมู่บ้าน ตำบลขุนน่าน อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดน่าน พื้นที่ 171,278 ไร่
👤 ผู้รับผลประโยชน์	ปี 2567 จำนวน 5,636 ราย
🏢 ภาคร่วมพัฒนา	ธนาคารออมสิน (ปี 2565 – ปัจจุบัน) บริษัท เอ็นเซิร์ฟ โฮลดิ้ง จำกัด (ENSERV) (ปี 2566 – ปัจจุบัน)
⚠️ ปัญหาในพื้นที่	พื้นที่ป่าถูกทำลายจากการเผา เพื่อทำไร่หมุนเวียนพื้นที่เกษตรกรรม และแหล่งน้ำปนเปื้อนสารเคมีในการปลูกพืชไร่เชิงเดี่ยว ชาวบ้านยากจน มีรายได้ไม่มั่นคง

ตลอดปี 2567 ที่ผ่านมา มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระบรมราชูปถัมภ์ ยังคงขับเคลื่อน “โครงการพัฒนาเชิงพื้นที่และอนุรักษ์ จังหวัดน่าน” อย่างต่อเนื่องโดยยึดหลักการพัฒนาแบบองค์รวมที่เชื่อมโยงระหว่างการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การฟื้นฟูวิถีการเกษตรที่เหมาะสมกับพื้นที่สูง และการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่น โครงการฯ ดำเนินงานครอบคลุมพื้นที่รวมทั้งสิ้น 171,278 ไร่ ใน 14 หมู่บ้านของตำบลขุนน่าน อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดน่าน โดยมีเกษตรกรผู้ได้รับประโยชน์จำนวน 5,636 ราย

ผลลัพธ์ที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การฟื้นฟูป่าต้นน้ำจำนวน 116,896 ไร่ ซึ่งได้รับการดูแลและฟื้นฟูให้กลับมามีความอุดมสมบูรณ์ผ่านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น ทั้งในรูปแบบของกิจกรรมปลูกป่า และการจัดการทรัพยากรร่วมกัน อีกทั้งยังมีการจัดตั้ง “กองทุนไฟฟ้า” ครอบคลุมทั้ง 14 หมู่บ้าน เพื่อเป็นกลไกสนับสนุนการป้องกันและลดความเสี่ยงจากไฟป่า ซึ่งเป็นภัยคุกคามสำคัญของพื้นที่สูง โดยในปี 2567 กองทุนมีเงินสะสมรวม 34,698,552 บาท และมีการประชุมวางแผนรับมือในระดับชุมชนอย่างสม่ำเสมอ ทำให้สามารถควบคุมพื้นที่เกิดไฟป่าให้เหลือเพียง 3,043 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 2.6 ของพื้นที่ป่าทั้งหมด นับเป็นสัญญาณบวกของความเข้มแข็งในระบบการจัดการตนเองของชุมชน

ความร่วมมือระหว่างมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ และธนาคารออมสิน ได้ขยายผลสู่การพัฒนาพื้นที่นาร่อง 5 หมู่บ้าน ได้แก่ ห้วยพอง เปียงซ้อ สะเกี้ยง ห้วยเตย และสะจุก ครอบคลุมพื้นที่ 10,015 ไร่ มีผู้รับผลประโยชน์ 2,073 รายจาก 481 ครัวเรือน โดยมุ่งเน้นการเสริมสร้างศักยภาพชุมชนผ่านกิจกรรม 10 ด้าน อาทิ การให้ความรู้ด้านการเงินขั้นพื้นฐาน การส่งเสริมการออมผ่านกลไกธนาคารโรงเรียนและกลุ่มออมทรัพย์ การพัฒนาสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน เช่น ระบบน้ำดื่มและไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ ตลอดจนการพัฒนาด้านอาชีพ การศึกษา ศาสนา และการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พร้อมกับการสนับสนุนการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากพืชเศรษฐกิจ โดยเฉพาะกาแฟที่มีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อแปรรูปผลผลิตให้มีมูลค่าเพิ่ม

อีกหนึ่งความสำเร็จที่สะท้อนแนวคิดเศรษฐกิจฐานราก คือ การทดลองแปรรูปกล้วยน้ำว้าร่วมกับบริษัท เอ็นเซิร์ฟ โฮลดิ้ง จำกัด (ENSERV) ซึ่งเริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี 2565 โดยในปี 2567 ชุมชนสามารถจำหน่ายกล้วยน้ำว้าดิบได้รวมมูลค่า 40,514 บาท และผลิตแปรรูปกล้วยเพื่อแปรรูปในมูลค่ารวม 181,650 บาท พร้อมเป้าหมายที่จะพัฒนาเป็นธุรกิจชุมชนที่ยั่งยืนในระยะยาว

ในด้านการเรียนรู้และการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ศูนย์การเรียนรู้บ้านเปียงก่อยังคงทำหน้าที่เป็นพื้นที่ต้นแบบสำหรับการศึกษาดูงานด้านการจัดการทรัพยากรร่วมกับชุมชน โดยในปี 2567 มีผู้เข้าเยี่ยมชมรวม 17 คณะ จำนวน 889 ราย จากทั้งภาครัฐ เอกชน และภาคประชาชน ศูนย์ฯ ยังเป็นเวทีเชื่อมโยงความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายที่หลากหลาย เช่น ธนาคารออมสิน บริษัท ENSERV สำนักงานเกษตรอำเภอเฉลิมพระเกียรติ สถานีควบคุมไฟฟ้าดอยภูคา หน่วยงานสาธารณสุข และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

การดำเนินงานตลอดปีที่ผ่านมา ไม่เพียงสร้างผลลัพธ์เชิงปริมาณที่จับต้องได้ แต่ยังเสริมสร้างกลไกการพัฒนาที่ยืดชุมชนเป็นศูนย์กลาง สอดคล้องกับหลัก “ปลูกป่า ปลูกคน” ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาอย่างยั่งยืนในพื้นที่สูงของจังหวัดน่าน และถือเป็นต้นแบบที่สามารถต่อยอดสู่พื้นที่อื่นในอนาคตได้อย่างมีนัยสำคัญ

โครงการขยายผลในต่างประเทศ

โครงการพัฒนาทางเลือก เพื่อชีวิต ความเป็นอยู่ที่ยั่งยืน ไทย-เมียนมา

📍 ข้อมูลพื้นฐาน พื้นที่ 298,955 ไร่ หมู่บ้าน 96 หมู่บ้าน ประชากร 26,988 คน

📅 การดำเนินงาน ปี 2561 – ปัจจุบัน

โครงการพัฒนาทางเลือก เพื่อชีวิตความเป็นอยู่ที่ยั่งยืนไทย-เมียนมา หนองตะยา เมียนมา มุ่งสร้างการพัฒนาทางเลือกเพื่อแก้ไขปัญหา ยาเสพติด โดยดำเนินการพัฒนาขั้นพื้นฐาน เน้นการจัดการ ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน ได้แก่ น้ำ และป่า การสร้าง อาชีพที่เหมาะสมกับภูมิสังคมและมีศักยภาพในการต่อยอด พร้อมทั้ง การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า

ในปี 2567 ชาวบ้าน 91% ได้รับประโยชน์จากการพัฒนาระบบน้ำ ส่งผลให้มีน้ำอุปโภคตลอดปี และ 95% ของพื้นที่การเกษตรสามารถ ปลูกพืชหลังนาได้ นอกจากนี้ ชาวบ้านยังเข้าถึงน้ำสะอาด และลด รายจ่ายค่าน้ำได้ 4.85 ล้านบาท และชุมชนยังบริหารจัดการน้ำได้เอง และมีกองทุนดูแลน้ำ

ในด้านอาชีพ โครงการฯ ส่งเสริมการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ร่วมกับ บริษัท เจริญโภคภัณฑ์ โปรดัคส์ จำกัด ครอบคลุมเกษตรกร 2,137 ครัวเรือน พื้นที่ 20,809 ไร่ เพิ่มกำไรให้ชุมชน 312.11 ล้านบาท

นอกจากนี้ ยังส่งเสริมอาชีพใหม่ และส่งเสริมให้ชุมชนปลูกกาแฟ เป็นโครงการนำร่อง ครอบคลุมเกษตรกร 226 ราย พื้นที่ 384 ไร่ สร้างรายได้ 2.11 ล้านบาท อีกทั้ง ยังวางรากฐานการแปรรูปกาแฟ คุณภาพ และได้จัดตั้งโรงตากผลผลิต 2 หมู่บ้าน

ในด้านการเกษตรอื่นๆ ยังส่งเสริมเทคนิคการแปรรูปชาคุณภาพ ส่งผลให้ราคาชาเพิ่มขึ้นกว่าเดิม 3 เท่า ครอบคลุม 483 ครัวเรือน ส่งผลให้มีรายได้ 12.23 ล้านบาท และยังส่งเสริมอาชีพปศุสัตว์ 310 ครัวเรือน คิดมูลค่าเท่ากับ 10.13 ล้านบาท และมีอาสาสมัครดูแล สุขภาพสัตว์ทุกหมู่บ้าน

จากการสำรวจเศรษฐกิจสังคม พบว่า รายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือน เพิ่มขึ้นในทุกหมู่บ้าน และชาวบ้านมีรายได้ 67,640 บาทต่อครัวเรือน ต่อปี ซึ่งมากกว่าเส้นความยากจนของเมียนมา ซึ่งอยู่ที่ 3 ล้านจัต หรือ 23,000 บาทต่อครัวเรือนต่อปี

โครงการขยายผลในต่างประเทศ

การบริหารจัดการองค์ความรู้ นวัตกรรม และการเผยแพร่องค์ความรู้

● ข้อมูลโครงการ

หนึ่งในกิจกรรมสำคัญในการบริหารจัดการองค์ความรู้ของมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ เพื่อเผยแพร่บทแนวปฏิบัติที่ดี และบทเรียนจากการดำเนินงานพัฒนาในพื้นที่จริง ได้แก่ ความร่วมมือกับองค์การบริหารก๊าซเรือนกระจก (อบก.) เพื่อจัดทำคู่มือแนวทางการใช้หลักธรรมาภิบาลที่ได้รับการบอกรับ รับรู้ล่วงหน้า และเป็นอิสระ (FPIC) เพื่อสนับสนุนการดำเนินโครงการ T-VER ภาคป่าไม้และการเกษตร และใช้เป็นเครื่องมือประเมินผลกระทบทางสังคม และส่งเสริมการยอมรับจากชุมชน

มูลนิธิฯ ยังร่วมมือกับองค์กรในต่างประเทศ เพื่อจัดทำกรณีศึกษาการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยได้ร่วมมือกับ Stewardship Asia Centre จัดทำกรณีศึกษาเรื่อง Sustainable Sustainability: Why ESG is Not Enough เพื่อนำเสนอแนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน และมากกว่า ESG เป็นภาวะผู้นำด้านความยั่งยืน คือ หัวใจของการสร้างผลลัพธ์ที่สมดุล ทั้งผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สังคม และสิ่งแวดล้อม และ Singapore Management University จัดทำกรณีศึกษาในชื่อ “The Mae Fah Luang Foundation under Royal Patronage: Uplifting the Doi Tung people in Thailand through the specialty coffee business” เพื่อให้เห็นการพัฒนาธุรกิจกาแฟ และการยกระดับสู่ตลาด Specialty Coffee ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างรายได้เพิ่มเติมให้ชุมชนและทรัพยากรในพื้นที่

การจัดการขยะโดยไม่มีขยะสู่บ่อฝังกลบ

ในปี 2567 มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ขยายการดำเนินงานด้านการจัดการขยะอย่างยั่งยืน โดยตั้งเป้า “ไม่ให้มีขยะสู่บ่อฝังกลบ” ในพื้นที่โครงการพัฒนาโดยตรง จึงได้ร่วมมือกับนักวิชาการภายในประเทศ จัดทำรายงานการศึกษาเปรียบเทียบผลกระทบของรูปแบบการจัดการขยะในพื้นที่ และประเมินผลกระทบทางสังคม (SROI) พบว่า แนวทางการจัดการขยะโดยยึดหลักเศรษฐกิจหมุนเวียนไม่เพียงช่วยลดปริมาณขยะและผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นรูปธรรม แต่ยังช่วยส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และปลูกฝังวินัยด้านสิ่งแวดล้อมในระดับบุคคล ชุมชน และองค์กร

นอกจากนี้ มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ยังร่วมกับนักวิชาการต่างประเทศ จัดทำรายงานภาษาอังกฤษภายใต้ชื่อ “Sustainable Waste Management – the case of zero waste to landfill at DTDP, Thailand” เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้และแนวปฏิบัติที่ดีด้านการจัดการขยะโดยไม่ทิ้งสู่บ่อฝังกลบ และส่งเสริมแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนในระดับสากล

การส่งเสริมนวัตกรรมภายในองค์กร

นวัตกรรมถือเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาที่ไม่หยุดนิ่งและสามารถตอบโจทย์ปัญหาในปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ จึงจัดกิจกรรม “มีดี ปี 2” เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมนวัตกรรมภายในองค์กร ผ่านการประกวดผลงานที่เกิดจากการแก้ปัญหาในหน่วยงานจริง เช่น การผลิตถนนจากเศษเซรามิก และการพัฒนาแอปพลิเคชันติดตามงาน ซึ่งสะท้อนถึงศักยภาพ ความคิดสร้างสรรค์ และการมีส่วนร่วมของบุคลากรในทุกระดับ โดยเฉพาะผู้ปฏิบัติงานภาคสนาม

ความพร้อมด้านกฎหมายข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA)

มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ให้ความสำคัญและเคารพต่อพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA) โดยได้จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อเตรียมความพร้อมภายในองค์กร ได้แก่ การบันทึกกิจกรรมประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล (ROPA), การจัดทำแผนผังการไหลเวียนข้อมูล (Data Flow) และการประเมินผลกระทบด้านการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (DPIA)

การเผยแพร่องค์ความรู้ผ่านการท่องเที่ยวเชิงเรียนรู้

ในช่วงเดือนตุลาคม 2566 – มีนาคม 2568 มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ดำเนินหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้ การท่องเที่ยวเชิง CSR และการพัฒนา กิจกรรมชุมชน โดยมีคณะศึกษาดูงานเข้าร่วมทั้งสิ้น 258 คณะ จำนวน 8,078 คน สร้างรายได้รวม 16,631,629 บาท

องค์ความรู้ที่ได้จากกระบวนการนี้ยังถูกนำไปใช้พัฒนา "หมู่บ้านท่องเที่ยว (Village Tour)" ภายในโครงการพัฒนาโดยดุษฎี เพื่อให้ชุมชนมีรายได้จากการท่องเที่ยว ควบคู่กับการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ วิถีชีวิต และวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน โดยในปี 2567 ดำเนินการใน 2 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่บ้านห้วยปูใหม่ และ หมู่บ้าน ป่าขางนาเงิน

พัฒนาสื่อการเรียนรู้แนวใหม่

เพื่อขยายผลการเรียนรู้สู่ประชาชนในวงกว้าง มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ พัฒนาสื่อการเรียนรู้ในรูปแบบเกม ได้แก่

บอร์ดเกม “Sustainable Settlement” ผู้เล่นสวมบทบาทเป็นนักพัฒนาชุมชน เรียนรู้การบริหารทรัพยากรเพื่อสร้างชุมชนที่ยั่งยืน

การ์ด “Sustainable Leadership Card” เครื่องมือวิเคราะห์ตนเอง ในมิติของความเป็นผู้นำด้านความยั่งยืน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม

การ์ด “ปัจจัยความสำเร็จของการพัฒนาที่ยั่งยืน” เครื่องมือวิเคราะห์ และติดตามผลการพัฒนา ใช้ประเมินจุดแข็งและจุดที่ควรพัฒนาในระดับโครงการหรือองค์กร

การขับเคลื่อนบทบาทในเวทีระหว่างประเทศ

การประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาทางเลือก (EGM on AD) ณ กรุงลิมา ประเทศเปรู ภายใต้หัวข้อ “Joining International Efforts on Alternative Development” โดยมีผู้แทนจากลาติน อเมริกา ยุโรป แคริบเบียน และภูมิภาคเอเชียเข้าร่วม รวมทั้งตัวแทน จากรัฐบาล ภาคประชาสังคม และเอกชน รวม 70 คน โดยเน้น การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านความยั่งยืน การพัฒนาทางเลือก ในบริบทใหม่ และการส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศ

การประชุมคณะกรรมการยาเสพติดแห่งสหประชาชาติ ครั้งที่ 67 โดยมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ เป็นผู้แทนประเทศไทย ร่วมกับสำนักงาน ป.ป.ส. และกระทรวงการต่างประเทศ จัดนิทรรศการและกิจกรรม คู่ขนาน พร้อมรับเชิญให้บรรยายในกิจกรรมของประเทศเยอรมนี เปรู และบราซิล รวมถึงการประชุมภาคีกับประเทศโคลอมเบีย บราซิล และ UNODC

นอกจากนี้ มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ยังเป็นหนึ่งในองค์กรหลักที่เข้าร่วม การประชุม Global Innovation Lab on Drug Policy and Sustainable Development (D2 INNOLAB) เพื่อรวบรวม ประสบการณ์การแก้ไขปัญหายาเสพติดในเมืองและชนบท พร้อมทั้ง จัดสัมมนา “Strengthening Peacemaking to Deal with Criminal Agendas and Illicit Economies in Southeast Asia” โดยบรรยายเรื่อง “The Doi Tung Development Project”

การมีส่วนร่วมในการประชุมด้านสิ่งแวดล้อมระดับโลก

มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ยังเข้าร่วมการประชุมว่าด้วยการเปลี่ยนแปลง สภาพภูมิอากาศแห่งสหประชาชาติ COP28 ณ เมืองดูไบ สหรัฐอาหรับ เอมิเรตส์ โดยร่วมเวทีเสวนาในหัวข้อ “Community–Nature Nexus: Thriving Biodiversity, Thriving Community” เพื่อแลกเปลี่ยน ประสบการณ์ด้านการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพควบคู่ กับการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน

โครงการพัฒนาเชิงพื้นที่ต่างๆ มีจุดเริ่มต้นจาก
โครงการต้นแบบคือ โครงการพัฒนาดอยตุงฯ
จนต่อขยายผลโครงการไปยังหลายจุด
ในประเทศและต่างประเทศ ถือเป็นจุดเริ่มต้น
ของแนวทางการพัฒนาที่ยึดคนและชุมชน
เป็นศูนย์กลางตามหลักการ

“ปลูกป่า ปลูกคน”

รายงานแก้ไขปัญห ที่อาศัยธรรมชาติ เป็นพื้นฐาน

รายงานแก้ไขปัญหที่อาศัยธรรมชาติเป็นพื้นฐาน ได้รับการก่อตั้งขึ้นมาเพื่อขยายผลโครงการพัฒนาเชิงพื้นที่ให้กว้างขวางขึ้น โดยเน้นการบริหารจัดการโครงการที่ใช้ทรัพยากรธรรมชาติและกระบวนการทางธรรมชาติเพื่อแก้ปัญหาด้านสภาพภูมิอากาศและสังคม มุ่งหวังที่จะฟื้นฟูอนุรักษ์และพัฒนาที่อยู่อาศัยทางธรรมชาติ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชน โครงการต่างๆ ยังคงใช้แนวทางหลักของมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ในการดำเนินงาน คือ เน้นคนและชุมชนเป็นศูนย์กลางตามหลักการ “ปลูกป่า ปลูกคน” เพราะการจัดการกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและการปกป้องระบบนิเวศนั้นเชื่อมโยงโดยตรงกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนเพื่อความยั่งยืนแบบบูรณาการ

โครงการจัดการคาร์บอนเครดิตในป่า เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

	ระยะดำเนินโครงการ ระยะที่ 1 (ปี 2564) พื้นที่โครงการจำนวน 15 แห่ง ในจังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ พะเยา แม่ฮ่องสอน พื้นที่ 18,372 ไร่ 2,726 ครัวเรือน ประชากร 7,988 คน
	ระยะที่ 2 (ปี 2565) พื้นที่โครงการจำนวน 37 แห่ง ในจังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ กำแพงเพชร อุทัยธานี กระบี่ พื้นที่ 28,297 ไร่ 9,635 ครัวเรือน ประชากร 26,199 คน
	ระยะที่ 3 (ปี 2566) พื้นที่โครงการจำนวน 75 แห่ง ในจังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ ยโสธร อำนาจเจริญ พื้นที่ 96,511 ไร่ 11,964 ครัวเรือน ประชากร 37,647 คน
	ระยะที่ 4 (ปี 2567) พื้นที่โครงการจำนวน 140 แห่ง ในจังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ ลำปาง น่าน พื้นที่ 110,734 ไร่ 20,759 ครัวเรือน ประชากร 66,854 คน
	ผู้รับผลประโยชน์ 45,084 ครัวเรือน ประชากร 138,688 คน

ความเป็นมาโครงการ

โครงการจัดการคาร์บอนเครดิตในป่าเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน มีเป้าหมายร่วมกับภาคเอกชนในการส่งเสริมให้คนอยู่ร่วมกับป่าได้อย่างยั่งยืน มุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพชีวิตของชุมชนที่ดูแลป่าชุมชน โดยใช้คาร์บอนเครดิตเป็นเครื่องมือในการสร้างแรงจูงใจให้เกิดการอนุรักษ์ป่า โครงการนี้วางระบบการประเมินการกักเก็บคาร์บอนภายใต้โครงการลดก๊าซเรือนกระจกภาคสมัครใจตามมาตรฐานของประเทศไทย (T-VER) เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ระบบการซื้อขายคาร์บอนในอนาคต

คาร์บอนเครดิตจึงเป็นกลไกที่ช่วยให้ชุมชนมีรายได้จากการดูแลรักษาป่า ลดการสูญเสียพื้นที่ป่า ลดไฟป่า และปัญหาฝุ่นควัน PM2.5 อีกทั้งยังมีส่วนช่วยบรรเทาปัญหาความยากจนและว่างงานในระดับครัวเรือน ขณะเดียวกัน ภาคธุรกิจก็สามารถใช้คาร์บอนเครดิตเหล่านี้ในการชดเชยการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ภาคีร่วมพัฒนา

ภาครัฐ (หน่วยงานในสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม) มีบทบาทในการให้คำแนะนำแนวทางการดำเนินงาน และวิธีการติดตามประเมินผลโครงการที่สอดคล้องกับกฎหมาย ระเบียบ และหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนสนับสนุนข้อมูลและการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง

ภาคเอกชน มีบทบาทในการสนับสนุนงบประมาณเพื่อดูแลป่าและพัฒนาอาชีพ และสนับสนุนความเชี่ยวชาญด้านการตลาด การพัฒนาสินค้า รวมถึงการอบรมพัฒนาศักยภาพชุมชน

ชุมชน มีบทบาทในการจัดตั้งกองทุน 2 ประเภท ได้แก่ กองทุนดูแลป่าและกองทุนเพื่อการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน บริหารจัดการกองทุนให้เกิดอรรถประโยชน์สูงสุด จัดทำและบังคับใช้กฎระเบียบชุมชนในการใช้ประโยชน์และดูแลป่าชุมชนร่วมกัน

ผลการดำเนินงาน

โครงการจัดการคาร์บอนเครดิตในป่าเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นโครงการแรกๆที่มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ดำเนินการขับเคลื่อนงานพัฒนาเชิงประเด็น (Issue-based Development) โดยเชื่อมประสานการทำงานร่วมกันระหว่างภาคีจากภาครัฐ เอกชน และประชาชน เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายความเป็นกลางคาร์บอน (Carbon Neutrality) ในปี 2593 และการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ (Net Zero) ภายในปี 2608

ตั้งแต่ปี 2564 จนถึงปัจจุบัน มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ดำเนินงานครอบคลุมพื้นที่ 253,914 ไร่ ร่วมกับป่าชุมชน 267 ชุมชน 11 จังหวัด ได้แก่ เชียงราย เชียงใหม่ พะเยา แม่ฮ่องสอน กำแพงเพชร อุทัยธานี กระบี่ ยโสธร อำนาจเจริญ น่าน และลำปาง มีประชาชนที่ได้รับประโยชน์ 138,688 คน จาก 45,084 ครัวเรือน และในปัจจุบันมีหน่วยงาน 25 องค์กร ร่วมสนับสนุนโครงการในฐานะผู้ร่วมพัฒนาโครงการคาร์บอนเครดิต และส่งเสริมการยกระดับคุณภาพชีวิตชุมชน โดยในระหว่างดำเนินโครงการ ชุมชนที่เข้าร่วมได้พัฒนาศักยภาพตนเองในการบริหารจัดการ กองทุนดูแลป่า และกองทุนพัฒนาอาชีพอย่างยั่งยืน จัดทำข้อกำหนดในการป้องกันไฟป่า และระเบียบการใช้ประโยชน์จากป่าชุมชน ตามหลักการ “ปลูกป่า ปลูกคน”

ในปี 2567 มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ยังคงสนับสนุนให้ชุมชนจัดตั้งกองทุนดูแลป่าและกองทุนเพื่อการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน เพื่อให้แต่ละชุมชนที่เข้าร่วมโครงการสามารถบริหารจัดการดูแลป่าชุมชนและป้องกันไฟป่า ควบคู่กับส่งเสริมให้ชุมชนมีรายได้เสริมจากการดูแลป่า สร้างกลุ่มอาชีพ และดำเนินกิจกรรมพัฒนาหมู่บ้าน โดยชุมชนเป็นผู้บริหารและจัดการโครงการด้วยตนเอง และมีทีมเจ้าหน้าที่มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ เป็นพี่เลี้ยงอย่างใกล้ชิด

กลุ่มภาคธุรกิจที่ร่วมมือ

เงินสนับสนุน รวม 90,312,883.00 บาท โดยมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ร่วมกับบริษัทเอกชน ดังนี้

1. บริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน)
2. บริษัท ไทยเบฟเวอเรจ จำกัด (มหาชน)
3. บริษัท โออาร์พีซี จำกัด (มหาชน)
4. บริษัท พีทีทีโกลบอล เคมิคอล จำกัด (มหาชน)
5. บริษัท ราช กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)
6. ธนาคารออมสิน
7. บริษัท ปตท. น้ำมัน และการค้าปลีก จำกัด (มหาชน)
8. บริษัท บริการเชื้อเพลิงการบินกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)
9. บริษัท สายไฟฟ้าบางกอกเคเบิ้ล จำกัด
10. บริษัท บางจาก คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)
11. บริษัท แอสเสท เวิร์ด คอร์ป จำกัด (มหาชน)
12. การไฟฟ้านครหลวง

มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ได้ร่วมกับสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) หรือ GISTDA ในการประเมินพื้นที่เสียหายจากไฟป่าในพื้นที่โครงการก่อนเข้าร่วมโครงการย้อนหลัง 5 ปี และหลังเข้าร่วมโครงการ เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการประเมินการดูแลป่าของชุมชนที่เข้าร่วมโครงการ ผลการติดตามปรากฏว่าโครงการในระยะที่ 1-2 พื้นที่เสียหายจากไฟป่าจากเดิมที่ค่าเฉลี่ย 22% ลดลงเหลือ 0.86% ในปี 2567 สำหรับโครงการในระยะที่ 3 พื้นที่เสียหายจากไฟป่าจากเดิมที่ค่าเฉลี่ย 7.92% ลดลงเหลือ 1.42% ซึ่งให้เห็นความสำเร็จของกองทุนดูแลป่าที่ช่วยเสริมประสิทธิภาพในการป้องกันไฟป่าของชุมชน

นอกจากนี้ยังได้ริเริ่มการพัฒนาแพลตฟอร์ม CarbonWarch ร่วมกับบริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือประเมินการกักเก็บคาร์บอนภาคป่าไม้ โดยเทคโนโลยีการสำรวจระยะไกล (Remote Sensing) ด้วยเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) ซึ่งจะทำให้การประเมินคาร์บอนเครดิตรวดเร็วและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทั้งนี้ มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ มีเป้าหมายที่จะใช้แพลตฟอร์มดังกล่าวในการขึ้นทะเบียน T-VER ในอนาคต

การติดตามชุมชนที่เข้าร่วมโครงการ พบว่า มีหลายชุมชนเริ่มดูแลป้องกันไฟป่าเป็นเครือข่าย อันเกิดจากความร่วมมือของชุมชนข้างเคียงและหน่วยงานภายในพื้นที่ทั้งภาครัฐและหน่วยงานไม่แสวงหากำไร เช่น เครือข่ายป่าชุมชนตำบลแม่โป่ง อำเภออดอยสะเกิด และเครือข่ายป่าชุมชนตำบลแม่ทาและทาเหนือ อำเภอแม่อน จังหวัดเชียงใหม่ ทำให้สามารถป้องกันพื้นที่ของทั้งเครือข่ายไม่ให้เกิดไฟป่าได้ ทั้ง 2 เครือข่ายเป็นพื้นที่ต้นแบบให้กับชุมชนอื่นๆ สำหรับการร่วมมือป้องกันไฟป่าได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

13. ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)
14. บริษัท เซ็นทรัลพัฒนา จำกัด (มหาชน)
15. บริษัท ยูนิชาร์ม (ประเทศไทย) จำกัด
16. สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (กลต)
17. ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน)
18. บริษัท พกษา โฮลดิ้ง จำกัด (มหาชน)
19. บริษัท น้ำตาลมิตรผล จำกัด
20. บริษัท ไทยเชื้อเพลิงการบิน จำกัด
21. บริษัท อินทรี โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน)
22. บริษัท ทีเอ็มที สตีล จำกัด (มหาชน)
23. บริษัท ไฟร์ชวอเตอร์เฮาส์ คูเปอร์ส เอบีเอเอส จำกัด
24. บริษัท คิวทีซี เอนเนอร์ยี จำกัด (มหาชน)
25. บริษัท พีทีจี เอ็นเนอยี จำกัด (มหาชน)

สายงานที่ปรึกษา ด้านความยั่งยืน

จากประสบการณ์กว่า 40 ปี ของมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ในการพัฒนาและขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงสังคมผ่านการพัฒนาศักยภาพมนุษย์ และการรักษาสมดุลระหว่างสังคม สิ่งแวดล้อม และเศรษฐกิจอย่างเป็นองค์รวม มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ได้ขยายบทบาทผ่านการจัดตั้ง “สายงานที่ปรึกษาด้านความยั่งยืน” (Sustainability Advisory) เพื่อยกระดับผลกระทบเชิงบวกของงานพัฒนา และสร้างการเปลี่ยนแปลงในระดับระบบร่วมกับภาคีหลากหลายภาคส่วน

บทบาทและแนวทางการดำเนินงาน

ด้วยประสบการณ์มากกว่าสี่ทศวรรษในการพัฒนาและขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลง มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ดำเนินงานโดยยึดหลักการพัฒนาศักยภาพของมนุษย์ การรักษาสสมดุลระหว่างสังคม สิ่งแวดล้อม และเศรษฐกิจ ควบคู่กับการสร้างความร่วมมือจากทุกภาคส่วน เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืนและเป็นรูปธรรม

จากจุดแข็งดังกล่าว มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ จึงได้จัดตั้งสายงานที่ปรึกษาด้านความยั่งยืน (Sustainability Advisory) ขึ้นเพื่อขยายผลกระทบเชิงบวกในวงกว้าง ร่วมเป็นพันธมิตรกับองค์กรต่างๆ และขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นระบบผ่านบทบาทในฐานะ “ที่ปรึกษาเชิงปฏิบัติ” เป็นผู้ลงมือทำจริง พี่เลี้ยงในการพาทำ ผู้ผลักดันสู่การเปลี่ยนแปลงและผู้เชื่อมประสานทุกภาคส่วนในทุกระดับ เพื่อประโยชน์ส่วนรวม

มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ร่วมแบ่งปันประสบการณ์กับภาคเอกชนและภาคส่วนอื่นๆ เพื่อช่วยพัฒนาให้เกิดความยั่งยืนในองค์กร และร่วมกันขยายผลกระทบเชิงบวกในวงกว้างด้วย “ตำราแม่ฟ้าหลวง” ผ่านบทบาทหลักๆ ดังนี้

- ให้คำปรึกษาเชิงปฏิบัติด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาล (ESG) เพื่อผลักดันวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ด้านความยั่งยืนขององค์กรให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม (Last-mile Implementation Solutions) โดยเฉพาะในประเด็นที่มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ มีความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ตรง
- ร่วมพัฒนาและดำเนินโครงการพัฒนาที่ยั่งยืนให้กับองค์กรต่างๆ เพื่อสร้างความเปลี่ยนแปลงที่วัดผลได้และนำไปสู่ผลลัพธ์ระยะยาว
- สร้างเครือข่ายพันธมิตร และประสานความร่วมมือระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลากหลายภาคส่วน เพื่อขยายผลประโยชน์ร่วมและผลกระทบเชิงบวกในวงกว้าง
- ถ่ายทอดองค์ความรู้และประสบการณ์ ผ่านหลักสูตรศึกษาดูงานและการเรียนรู้ในพื้นที่จริง เพื่อจุดประกายแนวคิดและเชื่อมโยงทฤษฎีกับการลงมือปฏิบัติ

ผลการดำเนินงาน

1. การให้คำปรึกษาด้านสิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ต่อ ยอดจากความสำเร็จในการจัดการขยะให้เป็นศูนย์สู่บ่อฝังกลบ (Zero Waste to Landfill) ความมุ่งมั่นในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิให้เป็นศูนย์ (Net Zero Emissions) และการส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ได้ขยายบทบาทสู่การเป็นที่ปรึกษาให้แก่ภาครัฐและภาคเอกชนในหลากหลายอุตสาหกรรม โดยให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการวางแผนและการทวนสอบคาร์บอนฟุตพริ้นท์ขององค์กรและผลิตภัณฑ์ การจัดการขยะอย่างเป็นระบบ และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านสิ่งแวดล้อม อาทิ การออกแบบและดำเนินงานศูนย์คัดแยกวัสดุรีไซเคิล (Material Recovery Facility)

2. การให้คำปรึกษาด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพ

ด้วยหลักการพัฒนาเชิงพื้นที่ที่เน้นการอยู่ร่วมกันอย่างสมดุลระหว่างคนกับธรรมชาติ มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ได้ดำเนินการฟื้นฟูป่ากว่า 600,000 ไร่ ควบคู่กับการยกระดับคุณภาพชีวิตของชุมชน ส่งผลให้เกิดการฟื้นคืนของความหลากหลายทางชีวภาพ พร้อมทั้งเป็นหนึ่งในผู้ริเริ่มนำกรอบแนวคิด TNFD (Task Force on Nature-related Financial Disclosures) มาประยุกต์ใช้ในปี 2567 มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ได้จัดอบรมสร้างความเข้าใจพื้นฐานด้านการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพและการเตรียมความพร้อมสำหรับ TNFD ให้แก่ภาคเอกชน พร้อมทั้งดำเนินโครงการประเมินผลและให้คำปรึกษาด้านการบริหารจัดการน้ำให้กับบริษัทชั้นนำด้านการผลิตเครื่องดื่ม

3. การอบรมในพื้นที่จริงและการเชื่อมโยงเครือข่ายเพื่อขยายผล

มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ดำเนินหลักสูตรฝึกอบรมด้านความยั่งยืนให้กับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนอย่างต่อเนื่อง ทั้งในพื้นที่โครงการพัฒนาดอยตุงฯ กรุงเทพมหานคร และพื้นที่อื่นๆ รวมทั้งมีบทบาทในเวทีระดับนานาชาติ โดยมุ่งเน้นการบูรณาการประเด็นการพัฒนาคุณภาพชีวิต การรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

นอกจากนี้ มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ยังทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาให้แก่ธนาคารพัฒนาเอเชีย (Asian Development Bank) ในการออกแบบระบบนิเวศทางการเงิน เพื่อสนับสนุนความหลากหลายทางชีวภาพ

สายงานธุรกิจ เพื่อสังคม

“ดอยตุงไม่ใช่แค่แบรนด์ แต่เป็นธุรกิจเพื่อสังคมที่ต้องการทำให้โลกนี้ดีขึ้น”
แบรนด์ที่ถือกำเนิดจากโครงการพัฒนาดอยตุง (พื้นที่ทรงงาน) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
ตามพระราชดำริของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เพื่อพาชุมชนออกจากวงจร
ความยากจนและยาเสพติด ด้วยการสร้างงาน สร้างรายได้ และให้โอกาสทางการศึกษา
ดอยตุงพิสูจน์ว่า “การพัฒนาคน” คือรากฐานของความยั่งยืน ผ่านการยกระดับคุณภาพชีวิต
ของชุมชน ควบคู่กับการฟื้นฟู สิ่งแวดล้อม และอยู่ร่วมกับธรรมชาติอย่างสมดุลและยั่งยืน

รายงานธุรกิจเพื่อสังคมภายใต้แบรนด์ "ดอยตุง"

ความเป็นมาและแนวคิด

แบรนด์ "ดอยตุง" มีจุดเริ่มต้นจาก โครงการพัฒนาดอยตุงฯ เพื่อแก้ปัญหาความยากจนและการแพร่ระบาดของยาเสพติดในพื้นที่ โดยมุ่งเน้นการพัฒนา "คน" ให้มีอาชีพ มีรายได้ และสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืนควบคู่กับการฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมและสร้างระบบนิเวศทางสังคมที่มั่นคงจากรากฐานของการพัฒนาที่ครอบคลุมทั้งมิติของมนุษย์ สิ่งแวดล้อม และเศรษฐกิจ มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ได้ก่อตั้งธุรกิจเพื่อสังคมภายใต้แบรนด์ "ดอยตุง" ขึ้นอย่างเป็นระบบ เพื่อตอบโจทย์ทางสังคมผ่านกลไกตลาด โดยยึดหลัก "คุณค่าทางสังคมและสิ่งแวดล้อม" ควบคู่กับ "คุณค่าทางเศรษฐกิจ"

โครงสร้างธุรกิจและกลุ่มผลิตภัณฑ์/บริการ

ธุรกิจดอยตุงดำเนินงานภายใต้ 5 กลุ่มธุรกิจหลัก ที่หลอมรวมการสร้างงาน สร้างรายได้ และส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ดังนี้

กลุ่มกาแฟและแมคคาเดเมีย

ผลิตกาแฟอาราบิก้าคุณภาพสูงปลูกได้ร่มเงาไม้ใหญ่ สร้างรายได้ให้ชาวบ้านมากกว่า 1,000 ครัวเรือน แมคคาเดเมียแบบอินทรีย์ ปลูกและแปรรูปโดยชุมชนในพื้นที่ สร้างผลิตภัณฑ์หลากหลาย เช่น แมคคาเดเมียอบเคลือบช็อกโกแลต ฯลฯ

กลุ่มสินค้าหัตถกรรม

ส่งเสริมการใช้ภูมิปัญญาชาติพันธุ์ พัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ผ้าทอ เครื่องประดับ และของใช้ภายในบ้านเสริมศักยภาพผู้หญิงและช่างฝีมือกว่า 300 คนจากหลากหลายชนเผ่า

กลุ่มธุรกิจการเกษตร

ส่งเสริมพืชเศรษฐกิจปลอดภัย เช่น ผลไม้เมืองหนาว ผักปลอดสาร โดยเน้นการเกษตรแบบยั่งยืนสนับสนุนระบบการจัดการน้ำและดิน เพื่ออนุรักษ์ภูมิทัศน์ต้นน้ำ

กลุ่มร้านอาหารและคาเฟ่

บริหารร้าน "คาเฟ่ดอยตุง" รวม 10 สาขาทั่วประเทศ ร้าน "ครัวตำหนัก" ให้บริการอาหารคุณภาพบนพื้นที่พัฒนาใช้วัตถุดิบจากเครือข่ายเกษตรกรท้องถิ่น

กลุ่มสถานที่ท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้

พัฒนาและบริหาร สวนแม่ฟ้าหลวงพระตำหนักดอยตุง และดอยตุงลอดจ์ สร้างรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พร้อมส่งเสริมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม

ผลลัพธ์และประโยชน์ที่เกิดขึ้น

- มีการจ้างงานในระบบกว่า 1,500 คนต่อปี และสร้างรายได้ให้กับครัวเรือนในชุมชนกว่า 2,500 ครัวเรือน
- ผลิตภัณฑ์ดอยตุงได้รับการยอมรับในระดับนานาชาติ โดยเฉพาะกาแฟ ซึ่งได้รับรางวัลด้านคุณภาพและรสชาติหลากหลายเวที
- ระบบการผลิตและการท่องเที่ยวของดอยตุงสนับสนุนการอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำกว่า 15,000 ไร่ และลดการปล่อยคาร์บอนจากกิจกรรมเศรษฐกิจในพื้นที่
- ดอยตุงเป็นต้นแบบธุรกิจเพื่อสังคมที่สร้างสมดุลระหว่าง People, Planet, Profit และเป็นกลไกหนึ่งในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)

เป้าหมาย

ดอยตุงมุ่งมั่นจะเป็น “ธุรกิจที่ทำให้โลกดีขึ้น” (Business for Better World) โดยเดินทางพัฒนาโมเดลธุรกิจเพื่อสังคมในรูปแบบใหม่ ขยายผลการดำเนินงานไปยังพื้นที่อื่น สร้างแพลตฟอร์มสำหรับการเรียนรู้ และถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ผลการดำเนินงาน

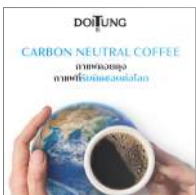
ในปี 2567 แบรินด์ดอยตุงได้ต่อยอดความมุ่งมั่นในการดำเนินธุรกิจที่ยั่งยืนควบคู่ไปกับการสร้างคุณค่าให้แก่สังคม ผ่านการพัฒนาสินค้าและบริการในหลากหลายมิติ โดยมีความก้าวหน้าที่สำคัญดังต่อไปนี้

1. สินค้าอาหารแปรรูป

เปิดตัว “Drip & Capsule Coffee Caturra & Bourbon” สายพันธุ์กาแฟพิเศษจากจังหวัดน่าน

ดอยตุงได้นำเสนอผลิตภัณฑ์กาแฟดริปและแคปซูลใหม่ ซึ่งใช้เมล็ดพันธุ์กาแฟพิเศษ Caturra และ Bourbon จากแปลงปลูกในพื้นที่โครงการพัฒนาของมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ณ จังหวัดน่าน โดยมีชาวบ้านในพื้นที่เป็นผู้ดูแลกระบวนการเพาะปลูกอย่างพิถีพิถัน จุดเด่นของกาแฟชนิดนี้อยู่ที่รสชาติอันลุ่มลึกที่สะท้อนถึงคุณภาพและการผลิตแบบยั่งยืน พร้อมทั้งส่งเสริมการปลูกกาแฟแทนการทำไร่หมุนเวียน เพื่อฟื้นฟูผืนป่าและสร้างสมดุลให้กับระบบนิเวศในระยะยาว

มุ่งสู่การเป็นผู้ผลิต “Carbon Neutral Coffee”

อีกหนึ่งก้าวสำคัญของดอยตุงในปี 2567 คือการเริ่มต้นกระบวนการเพื่่มุ่งสู่การเป็นผู้ผลิตกาแฟที่มีค่าเป็นกลางทางคาร์บอน (Carbon Neutral Coffee) โดยดำเนินการประเมินและคำนวณปริมาณคาร์บอนในทุกขั้นตอนของห่วงโซ่การผลิต ตั้งแต่ต้นทางจนถึงมือผู้บริโภค พร้อมทั้งวางแผนการชดเชยคาร์บอนผ่านโครงการด้านสิ่งแวดล้อมภายในประเทศ ดอยตุงตั้งเป้าเปิดตัวกาแฟ Carbon Neutral อย่างเป็นทางการในปี 2568 เพื่อเป็นทางเลือกใหม่สำหรับผู้บริโภคที่ให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อมควบคู่กับคุณภาพรสชาติ

2. สินค้านวัตกรรม

ความร่วมมือระดับโลก Onitsuka Tiger x DoiTung

ดอยตุงได้สานต่อความร่วมมือกับแบรนด์รองเท้าญี่ปุ่นระดับโลก Onitsuka Tiger เป็นครั้งที่สอง โดยร่วมกันพัฒนา “คอลเลกชันรองเท้าและเสื้อผ้าลิมิเต็ดเอ디션” ภายใต้แนวคิด Circular Design ใช้วัสดุรีไซเคิลและกระบวนการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ผลิตภัณฑ์ในคอลเลกชันนี้มีความโดดเด่นจากผ้าทอมือออริจินัลของช่างฝีมือชาวดอยตุงที่ผลิตอย่างประณีตในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การปั่นด้ายจนถึงการขึ้นรูป นอกจากนี้ยังมีการเปิดตัวเสื้อผ้าทอมือลิมิเต็ดเอ디션เป็นครั้งแรก สะท้อนการผสานระหว่างภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการออกแบบร่วมสมัย ตอกย้ำบทบาทของดอยตุงและ Onitsuka Tiger ในการขับเคลื่อนแฟชั่นที่ยั่งยืนในระดับโลก

รางวัล Design Excellence Award (DEmark)

ผลิตภัณฑ์ “Ready To Rug” พรหมยงค์คอลเลกชันสัตว์ทะเล ได้รับรางวัล Design Excellence Award (DEmark) ประเภทสินค้าไลฟ์สไตล์ โดยมีจุดเด่นอยู่ที่การพัฒนาภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) ลดการใช้ทรัพยากรใหม่ ลดของเสีย และเพิ่มมูลค่าให้กับเส้นใยคุณภาพที่เหลือจากกระบวนการทอผ้า ซึ่งโดยปกติแล้ว ดอยตุงจำเป็นต้องย่อยเส้นใยและเผื่อการสูญเสียระหว่างการผลิต เมื่อมีเส้นใยเหลือ ช่างฝีมือจะนำมาคัดแยกและจัดสีใหม่เพื่อสร้างพรหมยงค์ที่มีลวดลายและสีสันเฉพาะตัวในแต่ละชุดการผลิต ช่วยลดความจำเป็นในการผลิตวัตถุดิบใหม่ โดยเฉพาะสำหรับพรหมยงค์

การประเมิน Carbon Footprint ของผ้าพันคอ ดอยตุง

ผลิตภัณฑ์ผ้าพันคอของดอยตุงจำนวน 6 SKUs ได้ผ่านการประเมิน “คาร์บอนฟุตพริ้นท์ของผลิตภัณฑ์ (CFP)” ซึ่งครอบคลุมตั้งแต่กระบวนการจัดหาวัตถุดิบ การผลิต การกระจายสินค้า การใช้งาน การจัดการของเสียหลังการใช้งาน ไปจนถึงการขนส่งในทุกขั้นตอน โดยผลการประเมินแสดงค่าคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า (CO₂e) เพื่อให้ผู้บริโภคตระหนักถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมตลอดวัฏจักรชีวิตของผลิตภัณฑ์ และใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงกระบวนการผลิตให้ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในอนาคต

3. คาเฟ่ดอยตุง

ในโอกาสวันปลอดถุงพลาสติกสากล (International Plastic Bag Free Day) วันที่ 3 กรกฎาคม 2567 คาเฟ่ดอยตุงได้ประกาศเจตนารมณ์ร่วมยกระดับการดำเนินงานสู่เป้าหมาย “Thailand Net Zero 2065” โดยเข้าร่วมกิจกรรม ณ โรงแรม เดอะ สุโกศล กรุงเทพมหานคร สะท้อนความตั้งใจในการเป็นส่วนหนึ่งของการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และการเตรียมความพร้อมในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ โดยการดำเนินงานของคาเฟ่ดอยตุงจะมุ่งเน้นไปที่กระบวนการมีส่วนร่วมกับทุกภาคส่วนในสังคม พร้อมส่งเสริมแนวทางบริโภคที่รับผิดชอบ และลดการใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว

ในภาพรวมตลอดปี 2567 ดอยตุงได้แสดงให้เห็นถึงการก้าวเดินอย่างมั่นคงและต่อเนื่องบนเส้นทางของการสร้างสรรค์เศรษฐกิจที่ยั่งยืน ภายใต้หลักการ “ปลูกคน ปลูกป่า ปลูกอนาคต” ผ่านการพัฒนาสินค้าที่มีคุณภาพ เชื่อมโยงกับชุมชนรักษาสีเขียว และตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอย่างมีวิสัยทัศน์

อุทยาน ศิลปะวัฒนธรรม แม่ฟ้าหลวง

อุทยานศิลปะวัฒนธรรมแม่ฟ้าหลวง (ไร่แม่ฟ้าหลวง)

📅 ระยะดำเนินโครงการ ปี 2515 - ปัจจุบัน

📍 พื้นที่โครงการ 313 หมู่ 7 บ้านป่าจั่ว ตำบลรอบเวียง อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย พื้นที่ 150 ไร่

👤 ผู้รับผลประโยชน์ ปี 2515 - ปัจจุบัน เยาวชนชาวไทยภูเขา ในพื้นที่ห่างไกลการศึกษา
ปี 2546 - ปัจจุบัน นักท่องเที่ยว 12,000 - 15,000 คนต่อปี

อุทยานศิลปะวัฒนธรรมแม่ฟ้าหลวง หรือที่รู้จักกันในนาม ไร่แม่ฟ้าหลวง เดิมเป็นสำนักงานของมูลนิธิส่งเสริมผลผลิตชาวเขาไทย ในพระอุปถัมภ์ของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี (ชื่อเดิมของมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ) เป็นสถานที่ดำเนินโครงการผู้นำเยาวชนชาวไทยภูเขา (Hill Tribe Youth Leadership) ระหว่างปี 2522 - 2528 โดยให้ที่พักอาศัยและสอนทักษะการใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นให้แก่เยาวชน จากถิ่นห่างไกลในภาคเหนือที่การศึกษาเข้าถึงได้ มีโอกาสเข้ามารับการศึกษาจาก โรงเรียนในจังหวัดเชียงราย หรือ "นักเรียนทุนไร่แม่ฟ้าหลวง" จึงเป็นที่มาของพันธกิจในการ "ปลูกคน" หรือสร้างคนนั่นเอง

ภายหลังเมื่อการพัฒนาสาธารณูปโภคพื้นฐาน และการศึกษาเข้าถึงชุมชนที่ห่างไกลมากขึ้นแล้ว อุทยานศิลปะวัฒนธรรมแม่ฟ้าหลวงจึงรับนักเรียนทุนลดลง และพัฒนามาเป็นสถานที่เก็บรักษาและจัดแสดงนิทรรศการงานพุทธศิลป์ล้านนาเก่าแก่ โบราณวัตถุอายุนับศตวรรษ และศิลปวัตถุที่ทำมาจากไม้สัก อีกทั้งยังมีนิทรรศการหมุนเวียนจัดแสดงอย่างต่อเนื่อง เปิดให้นักท่องเที่ยวทั่วไปเข้าชมตั้งแต่วันที่ 1 ธันวาคม 2546 กลายเป็นสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญของจังหวัดเชียงราย และยังเป็นสถานที่ต้อนรับอาคันตุกะระดับประเทศมาจนปัจจุบัน

ผลการดำเนินงาน

อุทยานศิลปะวัฒนธรรมแม่ฟ้าหลวงได้จัดหลากหลายกิจกรรมตลอดปี เพื่อน้อมรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ตลอดจนส่งเสริมศิลปะวัฒนธรรมท้องถิ่นให้สาธารณชนได้ร่วมชื่นชมดังต่อไปนี้

พระมหากรุณาธิคุณ "แม่ฟ้าหลวง" 29 ปีมีรูปลิ่ม

มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ร่วมกับจังหวัดเชียงรายจัดพิธีถวายช่อดอกแม่ฟ้าหลวง เพื่อถวายสักการะและน้อมรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณในวาระครบ 29 ปี วันคล้ายวันสวรรคตของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ณ อุทยานศิลปะวัฒนธรรมแม่ฟ้าหลวง เมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม 2567 โดยมีหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และประชาชนดกแต่งขบวนเข้าร่วมสักการะถึงกว่า 100 ขบวน

"เชียงรายที่แสนงาม" เป็นภาพวาดทิวทัศน์ของ 4 ศิลปิน โดยคัดเลือกงานศิลปะที่ผสมผสานอย่างลงตัว เพื่อแสดงถึงมุมมองเชียงรายในทัศนะของศิลปินที่ออกมาอย่างสวยงาม และเปิดโอกาสให้มีการสร้างสรรค์ด้วยความคิด เทคนิค และวัสดุในสมัยปัจจุบันร่วมด้วย มีผู้สนใจเข้าชมนิทรรศการกว่า 4,000 คน

กิจกรรมสำคัญต่าง ๆ

นิทรรศการ “คิดถึง...สมเด็จพระเจ้า ครั้งที่ 27

นิทรรศการ “คิดถึง...สมเด็จพระเจ้า ครั้งที่ 27 : ตชด. รกท”

มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระบรมราชูปถัมภ์ ร่วมกับบริษัท ไอคอนสยาม จำกัด และพันธมิตร จัดนิทรรศการ “คิดถึง...สมเด็จพระเจ้า ครั้งที่ 27” ณ เจริญนคร ฮอลล์ ชั้น M ไอคอนสยาม เมื่อวันที่ 16 ตุลาคม 2567 เพื่อรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี โดยได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า เสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตรนิทรรศการ (เป็นการส่วนพระองค์) ซึ่งปีนี้จัดภายใต้ชื่อ “ตชด. รกท” เพื่อนำเสนอพระราชกรณียกิจที่ทรงมีต่อตำรวจตระเวนชายแดนและประชาชนในพื้นที่ห่างไกล

เสวนา Mae Fah Luang Sustainability Forum 2024 หัวข้อ “ปลูกป่า ปลูกคน: ทางเลือก ทางรอด”

มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ พร้อมภาคี ชีการปลูกป่า ปลูกคน เป็นทางออกของไทยที่จะบรรลุเป้าหมายตามข้อตกลงปารีส

มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระบรมราชูปถัมภ์ จัดเวทีเสวนา “Mae Fah Luang Sustainability Forum 2024” หัวข้อ “ปลูกป่า ปลูกคน ทางเลือก ทางรอด” เมื่อวันที่ 17 กันยายน 2567 ณ ศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ โดยเชิญตัวแทนจากภาครัฐ เอกชน และภาคประชาชน เพื่อร่วมแลกเปลี่ยนแนวทางการขับเคลื่อนความยั่งยืนและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมาย Net Zero และ 30x30

สพฐ. มอบรางวัลการประกวดหนังสือดีเด่นให้หนังสือ เรื่อง ชวนเล่นรอบดอยตุง

หนังสือเรื่อง ชวนเล่นรอบดอยตุง ได้รับพระราชทานโล่และเกียรติบัตรรางวัลชมเชย การประกวดหนังสือดีเด่น ประจำปี 2567

หนังสือเรื่อง ชวนเล่นรอบดอยตุง ได้รับพระราชทานโล่และเกียรติบัตรรางวัลชมเชย การประกวดหนังสือดีเด่น ประจำปี 2567 สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชทานโล่และเกียรติบัตรรางวัลชมเชย จากการประกวดหนังสือดีเด่นประจำปี 2567 ประเภทหนังสือสำหรับเด็ก อายุ 6-11 ปี ให้แก่ มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระบรมราชูปถัมภ์ ในฐานะผู้จัดพิมพ์ หนังสือเรื่อง ชวนเล่นรอบดอยตุง โดยมี อรรถกฤษณ์ อภิเสถียรพงศ์ นักจัดการองค์ความรู้และออกแบบการเรียนรู้ มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ เป็นตัวแทนเข้ารับพระราชทานรางวัล ซึ่งจัดโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตและเผยแพร่หนังสือดีมีคุณภาพสู่สาธารณชน เมื่อวันพฤหัสบดีที่ 28 มีนาคม 2567 ณ ศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์

มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ รับรางวัลดีเด่น เรื่อง พัฒนาคุณภาพชีวิตคนในพื้นที่ปลูกพืชเสพติด เนื่องในวันต่อต้านยาเสพติดโลก

มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ รับรางวัลดีเด่น เรื่อง พัฒนาคุณภาพชีวิตคนในพื้นที่ปลูกพืชเสพติด เนื่องในวันต่อต้านยาเสพติดโลก

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) ร่วมกับมูลนิธิ พล.ต.อ.เกา สารสิน จัดพิธีมอบโล่ประกาศเกียรติคุณเนื่องในวันต่อต้านยาเสพติดโลก ประจำปี 2567 โดยมีนายพีระพันธุ์ สาลีรัฐวิภาค รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน เป็นประธานในพิธี ณ ตึกสันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล โดยมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ได้รับรางวัลดีเด่นด้านความร่วมมือระหว่างประเทศ ซึ่งนายณรงค์ อภิชัย ประธานสายปฏิบัติการพัฒนา เป็นผู้แทนเข้ารับรางวัล จากผลงานการนำองค์ความรู้ด้านการพัฒนาทางเลือกไปพัฒนาคุณภาพชีวิตในพื้นที่ปลูกพืชเสพติด ณ หนองตะยา อำเภอฟินเลา รัฐฉาน สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ตั้งแต่ปี 2564 จนถึงปัจจุบัน ถือเป็นแบบอย่างของการพัฒนาที่ยั่งยืนและการสร้างคุณค่าให้กับสังคมอย่างเป็นรูปธรรม

ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมที่มูลนิธิ สร้าง (Impacts)

การจัดการตามแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน

การบริหารจัดการพลังงาน

ปริมาณการใช้พลังงาน

ที่มาของพลังงาน	2565	2566	2567
ไฟฟ้า (toe)	285.56	257.33	270.07
แสงอาทิตย์ (toe)	15.30	22.26	18.53
ชีวมวล (toe)	10.20	8.89	16.62
น้ำมัน (toe)	397.38	245.71	234.67
LPG (toe)	193.68	179.34	126.87
% alternative energy	2.83%	4.37%	5.27%
Energy Intensity	2565	2566	2567
พลังงานทั้งหมด/รายได้ (toe/บาท)	1.1162	0.7800	0.6268
พลังงานทางเลือก/รายได้ (toe/บาท)	0.0325	0.0356	0.0349

การใช้วัสดุตามแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน

ที่มาของวัสดุ	2565	2566	2567
เส้นใยจากพลาสติกรีไซเคิล (กก.)	2,139.54	3,899.20	4,221.87
ผ้าที่ผลิตจากเส้นใย PET รีไซเคิล (หลา)	25,345.45	9,929.72	18,657.09

การจัดการของเสีย

การบริหารจัดการขยะ

ปริมาณขยะของโครงการพัฒนาโดยดูจฯ (กก.)

แยกตามประเภทของขยะ	2565	2566	2567
ขยะขายได้	18,056	16,923	15,658
ขยะพลังงาน	7,048	5,323	5,342
ขยะย่อยสลายได้	138,931	83,332	65,816
ขยะหึ่งน้ำ	11,938	16,164	16,754
ขยะอันตราย	288	242	211
ขยะเปื้อน	3,539	3,028	2,986
รวม (กก.)	179,800	125,012	106,767

ปริมาณขยะของอุทยานศิลปะวัฒนธรรมแม่ฟ้าหลวง (กก.)

แยกตามประเภทของขยะ	2565	2566	2567
ขยะขายได้	162	184	150
ขยะพลังงาน	16	41	20
ขยะย่อยสลายได้	-	-	-
ขยะหึ่งน้ำ	129	145	116
ขยะอันตราย	4	-	7
ขยะเปื้อน	159	201	128
รวม (กก.)	469	571	421

ปริมาณขยะของโครงการร้อยใจรักษ์ (กก.)

แยกตามประเภทของขยะ	2565	2566	2567
ขยะขายได้	9,522	13,607	5,351
ขยะพลังงาน	2,307	1,711	9,349
ขยะย่อยสลายได้	14,285	14,616	8,553
ขยะหึ่งน้ำ	1,853	1,404	1,319
ขยะอันตราย	363	442	554
ขยะเปื้อน	680	701	1,362
รวม (กก.)	29,010	32,480	26,488

ปริมาณขยะของชุมชนและโรงเรียนในพื้นที่โครงการพัฒนาโดยดูจฯ (กก.)

แยกตามประเภทของขยะ	2565	2566	2567
ขยะขายได้	1,905	616	1,360
ขยะพลังงาน	19,662	23,888	36,763
ขยะย่อยสลายได้	5,001	1,004	1,746
ขยะหึ่งน้ำ	44,606	46,718	61,878
ขยะอันตราย	919	16	24
ขยะเปื้อน	46,265	59,678	83,257
รวม (กก.)	118,358	131,920	185,028

ปริมาณขยะสำนักงานกรุงเทพ (กก.)

แยกตามประเภทของขยะ	2565	2566	2567
ขยะขายได้	959	2,720	4,941
ขยะพลังงาน	-	1,755	-
ขยะย่อยสลายได้	874	481	832
ขยะห้องน้ำ	-	-	-
ขยะอันตราย	-	-	-
ขยะเปื้อน	-	757	13,248
รวม (กก.)	1,833	5,713	19,021

ค่าพลังงานจาก RDF

	2565	2566	2567
ปริมาณขยะพลังงาน (กก.)	26,710	32,717	51,474
ค่าความร้อนของขยะพลังงาน (kcal)	78,233,590	95,828,972	150,767,346
สามารถทดแทนถ่านหินได้ (กก.)	31,290.43	38,327.91	60,301.15
สามารถลด GHG จากการนำขยะ RDF มาทดแทนถ่านหินได้ (tonCO ₂ e)	33.22	40.70	64.03

การจัดการน้ำ

การบริหารจัดการน้ำ

ปริมาณการนำเข้าน้ำในมูลนิธิแม่ฟ้าหลวง (ลบ.ม.)

แหล่งที่มาของน้ำ	2565	2566	2567
น้ำผิวดิน			
Freshwater (<= 1000 mg/L Total Dissolved Solids)	222,060.50	221,402.46	236,418.32
Other Water (> 1000 mg/L Total Dissolved Solids)	0.00	0.00	0.00
น้ำใต้ดิน			
Freshwater (<= 1000 mg/L Total Dissolved Solids)	0.00	0.00	0.00
Other Water (> 1000 mg/L Total Dissolved Solids)	0.00	0.00	0.00
น้ำประปา			
Freshwater (<= 1000 mg/L Total Dissolved Solids)	6,909.00	8,813.00	7,872.00
Other Water (> 1000 mg/L Total Dissolved Solids)	0.00	0.00	0.00

ปริมาณการปล่อยน้ำออกจากมูลนิธิแม่ฟ้าหลวง และการนำน้ำมาใช้ใหม่ (ลบ.ม.)

แหล่งที่ปล่อยน้ำออกไป	2565	2566	2567
ปล่อยไปเป็นน้ำผิวดิน			
Freshwater (<= 1000 mg/L Total Dissolved Solids)	178,424.43	181,487.29	193,355.94
Other Water (> 1000 mg/L Total Dissolved Solids)	0.00	0.00	0.00
ปริมาณน้ำที่นำมาใช้ใหม่			
Freshwater (<= 1000 mg/L Total Dissolved Solids)	4,751.17	2,685.08	2,076.32
ปริมาณน้ำที่ใช้ไปในมูลนิธิแม่ฟ้าหลวง			
สัดส่วนการนำน้ำกลับมาใช้ใหม่	50,545.07	48,728.17	50,934.38
	2.08%	1.17%	0.85%

กลยุทธ์ด้านสภาพภูมิอากาศ

การปล่อยก๊าซเรือนกระจก

ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก	Total GHG (tonCO ₂ e)		
รายละเอียดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก	2565	2566	2567
ขอบเขต 1			
Direct Emission	3,902.88	1,764.59	1,656.70
Mobile Combustion	1,252.16	772.47	742.68
Stationary Combustion	521.32	481.79	347.41
Fugitive Emission	2,119.02	479.53	535.74
Process Emission	10.38	30.80	30.87
ขอบเขต 2			
Indirect Emission from Energy	1,675.30	1,518.55	1,500.32
Electricity Use	1,675.30	1,518.55	1,500.32
ขอบเขต 3			
Other Indirect Emissions*	3,693.48	4,521.10	5,171.47
Category 1	3,693.48	4,521.10	5,171.47
Category 3	ไม่มีนัยสำคัญ	ไม่มีนัยสำคัญ	ไม่มีนัยสำคัญ
Category 11	ไม่มีนัยสำคัญ	ไม่มีนัยสำคัญ	ไม่มีนัยสำคัญ
รวมปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก	9,271.66	7,804.24	8,328.49
ก๊าซเรือนกระจกที่รายงานแยก	105.09	69.70	138.92

Carbon Intensity

Carbon Emission Intensity (toe*/บ้าน)	2565	2566	2567
Carbon Intensity (Scope 1 และ 2) ต่อรายได้สุทธิ	7.10	3.75	3.13
Carbon Intensity (Scope 1,2 และ 3) ต่อรายได้สุทธิ	11.81	8.92	8.27

- 1) ก๊าซเรือนกระจกที่พิจารณา**

 - คาร์บอนไดออกไซด์ (CO₂)
 - มีเทน (CH₄)
 - ไนตรัสออกไซด์ (N₂O)
 - ไฮโดรฟลูออโรคาร์บอน (HFCS)
 - เพอร์ฟลูออโรคาร์บอน (PFCS)
 - ซัลเฟอร์เฮกซะฟลูออไรด์ (SF₆)
 - โบโตรเจนไตรฟลูออไรด์ (NF₃)
- 2) ก๊าซเรือนกระจกที่พิจารณาอื่นๆ เพิ่มเติม**

 - HCFC-22
- 3) The Global Warming Potential (GWP)**

- IPCC Fifth Assessment Report (AR5)

ความหลากหลายทางชีวภาพ

ความหลากหลายทางชีวภาพ

ชนิด	จำนวน (ชนิด)	สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม 7 อันดับ รวม 53 ชนิด
พันธุ์ไม้	1,424	1. Scandentia
แมลงบก และแมลงน้ำ	850	2. Primates
นก	156	3. Rodentia
สัตว์เลื้อยคลาน	58	4. Pholidota
สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก	27	5. Carnivora
ปลา	31	6. Cetartiodactyla
สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม	53	7. Chiroptera

การใช้ประโยชน์จากพื้นที่

พื้นที่ (ไร่)	ป่าอนุรักษ์	ป่าเศรษฐกิจ	ป่าใช้สอย	พื้นที่เกษตรกรรม	พื้นที่อยู่อาศัย	รวม
โครงการพัฒนาดอยตุงฯ	65,892	9,208	8,415	2,749	5,515	91,779
โครงการร้อยใจรักย์	19,770	-	1,452	14,570	1,327	37,119
โครงการแปรรูปป่าเศรษฐกิจน่าน	100,777	23,308	16,119	30,131	943	171,278
โครงการศึกษาและพัฒนาการปลูกชาบ้าน และพืชบ้านอื่นๆ	31,841	3,464	2,009	12,416	636	50,366
โครงการพัฒนาทางเลือกเพื่อชีวิตความเป็นอยู่ที่ยั่งยืนไทย-เมียนมา	-	-	-	-	-	341,964
โครงการจัดการคาร์บอนเครดิตในป่าเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน	-	-	-	-	-	253,914
รวมพื้นที่โครงการพัฒนา	218,280	35,980	27,995	59,866	8,421	946,420

ไฟฟ้า

ปริมาณไฟฟ้าในพื้นที่ (ไม่รวมโครงการจัดการคาร์บอนเครดิตในป่า เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน)

พื้นที่ป่า (ไร่)	2565	2566	2567	พื้นที่ (ไร่)	2565	2566	2567
โครงการพัฒนาดอยตุงฯ	0.50	1,757.00	264.00	พื้นที่ป่าภายใต้โครงการพัฒนาของมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ	282,255.00	282,255.00	282,255.00
โครงการร้อยใจรักย์	0.00	715.00	6.00	พื้นที่ไฟฟ้าที่เกิดขึ้น	0.50	35,820.00	4,878.00
โครงการแปรรูปป่าเศรษฐกิจน่าน	0.00	29,475.00	3,043.00	ร้อยละของพื้นที่ไฟฟ้าต่อพื้นที่ป่าทั้งหมด	0.00%	12.69%	1.73%
โครงการศึกษาและพัฒนาการปลูกชาบ้าน และพืชบ้านอื่นๆ	0.00	3,873.00	1,565.00				
รวม	0.50	35,820.00	4,878.00				

พื้นที่และประเภทป่าในแต่ละระยะโครงการจัดการคาร์บอนเครดิตในป่า เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

พื้นที่และประเภทป่า (ไร่)	Phase 1	Phase 2	Phase 3	Phase 4
พื้นที่ป่าชุมชนที่ขึ้นทะเบียนได้	18,372.01	28,296.77	96,511.38	110,733.74
ป่าเบญจพรรณ	4,399.04	10,486.88	31,700.94	55,559.01
ป่าเต็งรัง	13,812.28	6,971.28	43,321.29	38,399.12
ป่าดิบเขา	160.69	2,261.73	2,916.07	0.00
ป่าดิบแล้ง	0.00	50.48	17,594.92	12,908.88
ป่าดิบชื้น	0.00	4,329.52	0.00	0.00
ป่าชายเลน	0.00	1,780.74	0.00	0.00
ป่าเต็งรังผสมเบญจพรรณ	0.00	2,416.14	978.16	0.00
ป่าดิบแล้งผสมดิบเขาระดับต่ำ	0.00	0.00	0.00	3,866.73
จำนวนหมู่บ้านที่ร่วมโครงการ (หมู่บ้าน)	15	37	75	140
จำนวนครัวเรือนในโครงการ (ครัวเรือน)	2,726	9,635	11,964	20,759
จำนวนประชากรที่ร่วมโครงการ (คน)	7,988	26,199	37,647	66,854

ข้อมูลไฟฟ้าในพื้นที่แต่ละ Phase

ข้อมูลไฟฟ้าในพื้นที่แต่ละ Phase (Is)	เฉลี่ยก่อนเริ่ม ดำเนินโครงการ	พื้นที่เกิดไฟฟ้า ปี 2564	พื้นที่เกิดไฟฟ้า ปี 2565	พื้นที่เกิดไฟฟ้า ปี 2566	พื้นที่เกิดไฟฟ้า ปี 2567
Phase 1 (ปี 2564)	(ปี 2559-2563) 4,751.90 24.37% ของพื้นที่ทั้งหมด	2,622.62 13.45% ของพื้นที่ทั้งหมด	1,517.47 7.78% ของพื้นที่ทั้งหมด	3,716.94 19.06% ของพื้นที่ทั้งหมด	978.39 5.02% ของพื้นที่ทั้งหมด
Phase 2 (ปี 2565-2566)	(ปี 2560-2564) 2,123.63 6.05% ของพื้นที่ทั้งหมด	-	126.91 0.36% ของพื้นที่ทั้งหมด	1,398.72 3.98% ของพื้นที่ทั้งหมด	1,284.59 3.66% ของพื้นที่ทั้งหมด
Phase 3 (ปี 2566)	(ปี 2562-2566) 11,687.57 8.13% ของพื้นที่ทั้งหมด (เริ่มดำเนินโครงการปลายปี 2567)	-	-	-	3,591.8 2.50% ของพื้นที่ทั้งหมด
Phase 4 (ปี 2567)	(ปี 2565-2567) อยู่ในระหว่างการประเมิน	-	-	-	-

การจัดการทุนมนุษย์

การฝึกอบรม

การฝึกอบรมสำหรับพนักงานในมูลนิธิแม่ฟ้าหลวง

การฝึกอบรมสำหรับพนักงาน แบ่งตามกลุ่มพนักงาน	จำนวนชั่วโมงฝึกอบรม เฉลี่ยต่อพนักงาน 1 คน	จำนวนชั่วโมง ฝึกอบรมรวม
ผู้บริหารระดับสูง	48.42 ชั่วโมงต่อคน	920 ชั่วโมง
ผู้บริหารระดับกลางและหัวหน้างาน	17.30 ชั่วโมงต่อคน	4,171 ชั่วโมง
พนักงานระดับปฏิบัติการ	7.21 ชั่วโมงต่อคน	8,157 ชั่วโมง

หัวข้อการฝึกอบรมสำหรับพนักงานแบ่งตามกลุ่มหลักสูตร

ตามข้อกำหนด และระบบมาตรฐาน	• ระบบมาตรฐานคุณภาพ GHPs/HACCP
	• Food Safety / Food Defense / Food Fraud
	• การควบคุมสารที่ก่อให้เกิดอาการแพ้ (Food Allergen Control)
	• การจัดการแมลงและสัตว์พาหะนำโรคแบบบูรณาการ (Integrated Pest Management, IPM)
	• ข้อกำหนดและการประยุกต์ใช้ระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย (ISO 45001:2018)
	• ระบบมาตรฐานคุณภาพ (ISO 9001:2015)
	• สุขาภิบาลอาหารสำหรับผู้บริโภคและผู้ประกอบการ

ตามที่กฎหมายกำหนด	• การดับเพลิงขั้นต้นและการฝึกซ้อมแผนอพยพหนีไฟประจำปี
	• โครงการอนุรักษ์การได้ยิน
	• การใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล PPE
	• การปฐมพยาบาลเบื้องต้น (First Aid) และการช่วยฟื้นคืนชีพ (CPR)
	• ความปลอดภัยอาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานตาม พรบ.ความปลอดภัยและอาชีวอนามัย พ.ศ. 2554
	• การใช้งานรถยก (โฟล์คลิฟท์) อย่างปลอดภัย
	• เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน ระดับหัวหน้างาน และระดับบริหาร
	• โรคจากการประกอบอาชีพ และสิ่งแวดล้อมตามกฎหมาย
	• ระบบ Lock out และ Tag out

หมายเหตุ: นอกจากข้อกำหนดข้างต้น ทางมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ มีการฝึกอบรมพนักงานเพิ่มเติมตามแผนงานที่เกี่ยวข้อง

การเกิดอุบัติเหตุ

อัตราการเกิดอุบัติเหตุในมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ

อัตราการเกิดอุบัติเหตุ	2565	2566	2567
จำนวนครั้งการเกิดอุบัติเหตุ จากการทำงาน	5	4	7
อัตราการบาดเจ็บจากการทำงาน	5.38	1.15	2.13
อัตราการบาดเจ็บจากการทำงาน ที่มีการหยุดงานไม่เกิน 3 วัน	3.23	0.57	0.61
อัตราการบาดเจ็บจากการทำงาน ที่มีการหยุดงานมากกว่า 3 วัน	1.08	0.57	1.52
อัตราการเสียชีวิตจากการทำงาน	0.00	0.00	0.00

ข้อมูลจำนวนพนักงานของมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ

จำนวนพนักงานแบ่งตามกลุ่มพนักงาน	ชาย	หญิง	รวม
ผู้บริหารระดับสูง	11	9	20
ผู้บริหารระดับกลางและหัวหน้างาน	161	193	354
พนักงานระดับปฏิบัติการ	525	536	1,061
รวม	697	738	1,435

การพัฒนาชุมชน

รายได้จากกิจกรรมที่มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ส่งเสริมและส่งผลทางตรงต่อชุมชนในโครงการพัฒนา

โครงการพัฒนาโดยดุงฯ

ประเภทรายได้ (บาท)	2565	2566	2567
เกษตร	5,581,874	16,985,498	15,993,143
จ้างงาน	166,913,440	195,217,502	163,826,616
ท่องเที่ยว/บริการ	8,647,403	11,609,423	12,747,217
ปศุสัตว์	13,007,000	7,770,000	13,644,000
รวม (บาท)	194,149,717	231,582,423	206,210,976

โครงการศึกษาและพัฒนาการปลูกขนาน้ำน และพืชน้ำนอื่นๆ

ประเภทรายได้ (บาท)	2565	2566	2567
เกษตร	6,131,535	4,624,354	4,853,876
จ้างงาน	11,833,828	12,595,988	10,665,888
ท่องเที่ยว/บริการ	10,230,000	9,918,750	9,915,383
ปศุสัตว์	261,896	408,325	1,175,315
หัตถกรรม	197,032	711,611	906,145
รวม (บาท)	28,654,291	28,259,028	27,516,607

โครงการร้อยใจรัก

ประเภทรายได้ (บาท)	2565	2566	2567
เกษตร	21,566,937	31,427,197	32,063,446
จ้างงาน	32,358,539	34,771,250	29,978,532
ท่องเที่ยว/บริการ	5,704,796	6,581,936	6,413,483
ปศุสัตว์	6,777,123	7,378,906	6,968,470
หัตถกรรม	484,892	715,777	830,423
รวม (บาท)	66,892,287	80,875,066	76,254,354

โครงการแปรรูป้าเศรษฐกิจน่าน

ประเภทรายได้ (บาท)	2565	2566	2567
เกษตร	2,278,050	2,174,705	1,809,276
จ้างงาน	7,221,850	1,663,792	1,437,780
ท่องเที่ยว/บริการ	1,789,800	3,524,868	1,608,230
รวม (บาท)	11,289,700	7,363,365	4,855,286

โครงการพัฒนาทางเลือก เพื่อชีวิตความเป็นอยู่ที่ยั่งยืนไทย-เมียนมา

ประเภทรายได้ (บาท)	2565	2566	2567
เกษตร	116,498,407	183,277,500	295,501,427
ปศุสัตว์	671,653	2,692,500	3,738,000
รวม (บาท)	117,170,060	185,970,000	299,239,427

การจ้างงานในพื้นที่

การจ้างงานในพื้นที่โครงการ (บาท)	2565	2566	2567
โครงการพัฒนาโดยดุงฯ	166,913,440	195,217,502	163,826,616
โครงการศึกษาและพัฒนาการปลูกขนาน้ำน และพืชน้ำนอื่นๆ	11,833,828	12,595,988	10,665,888
โครงการร้อยใจรัก	32,358,539	34,771,250	29,978,532
โครงการแปรรูป้าเศรษฐกิจน่าน	7,221,850	1,663,792	1,437,780
รวม (บาท)	218,327,656	244,248,532	205,908,816

การส่งเสริมปศุสัตว์ (หมู) ในพื้นที่โครงการพัฒนาโดยดุงฯ

รายละเอียด	2566	2567
จำนวนเกษตรกร (ราย)	152	288
พ่อพันธุ์ (ตัว)	70	40
แม่พันธุ์ (ตัว)	258	274
หมูขุน (ตัว)	200	926
มูลค่ารวมทั้งหมด (บาท)	7,770,000	13,644,000

การส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืน

การศึกษา

โครงการและกิจกรรมด้านการศึกษา

โครงการ/กิจกรรม	รายละเอียดกิจกรรม	จำนวน
ศูนย์เด็กไฟต์	สมาชิกเยาวชนผู้มาใช้บริการพื้นที่การเรียนรู้ อย่างสร้างสรรค์สำหรับเด็กและเยาวชน	662 คน
	หลักสูตร สำหรับ ส่งเสริม และ พัฒนา ศักยภาพเด็กและเยาวชนในพื้นที่โครงการ พัฒนาออยดุงฯ (หลักสูตรนักวิเคราะห์ ข้อมูล หลักสูตรนักทำเบเกอรี่ หลักสูตร นักกีฬา เป็นต้น)	10 หลักสูตร
ทุนการศึกษาปีการศึกษา 2567	มีเยาวชนที่ผ่านการคัดเลือกและได้รับ ทุนการศึกษาระดับปริญญาตรี	13 คน
	มีเยาวชนผู้รับทุนในปีการศึกษา 2567	73 คน
	มีเยาวชนผู้รับทุนจบการศึกษาใน ปีการศึกษา 2567	15 คน
โครงการพัฒนาศักยภาพผู้นำ ยุคใหม่	มีเยาวชนเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ อาทิ การค้นหา ตัวเองกับอาชีพในอนาคต การพัฒนาผู้ ประกอบการรุ่นเยาว์ เป็นต้น	210 คน
โครงการพัฒนาเด็กและเยาวชน เสริมสร้างเครือข่ายป้องกัน ยาเสพติด	มีเยาวชนเข้าร่วมโครงการและผ่านหลักสูตร การฝึกอบรมที่เหมาะสมกับช่วงชั้นอายุ (เยาวชนวัย 9-18 ปี)	2,337 คน

การเผยแพร่

ผู้เข้าร่วมหลักสูตรอบรมและศึกษาดูงาน ปี 2567

ประเภทคณะ	จำนวนคณะ	จำนวนคน
สถาบันการศึกษา	44	1,646
บริษัทเอกชน	36	958
หน่วยงานรัฐ	20	1,037
บุคคล	20	250
มูลนิธิ/องค์กรไม่แสวงหากำไร/องค์การมหาชน	19	399
องค์กรระหว่างประเทศ	13	276
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	8	540
รัฐวิสาหกิจ	3	137
สื่อมวลชน	3	11
สถาบันฝึกอบรม	2	190
หน่วยงานภายใน	2	25
รวม	170	5,469

ความปลอดภัยของข้อมูลและการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

การเข้าถึง การรักษา และจัดเก็บข้อมูล

ประกอบไปด้วย สิทธิการเข้าถึงเอกสาร หรือไฟล์ข้อมูล ขั้นตอนการขอสิทธิในการเข้าถึงข้อมูล มาตรฐานการรักษาข้อมูลในกรณีเกิดความเสียหายหรือสูญหาย การกู้คืนเมื่อเกิดปัญหา ระยะเวลา ด้านการจัดเก็บข้อมูล การทำลายข้อมูล ผ่านมาตรฐาน ISO 27001:2013 ดังนี้

แนวทางการจัดการ

- ตรวจสอบสิทธิการเข้าถึงอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
- ทดสอบการกู้คืนข้อมูล อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
- ตรวจสอบอำนาจอนุมัติการให้สิทธิการเข้าถึงข้อมูล อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

นโยบายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ให้ความสำคัญ เคารพ และปฏิบัติตาม พ.ร.บ. ข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA) มีการ ติดตาม และส่งเสริมการทำงานควบคู่กับให้ความรู้และการเตรียมตัวสำหรับ PDPA โดยจัดอบรม เชิงปฏิบัติการ ดังนี้

1) บันทึกกิจกรรมประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล (ROPA) และจัดทำแผนผังการไหลเวียนข้อมูล (Data Flow) จากหน่วยงานที่ได้รับการอบรมจำนวน 13 หน่วยงาน

2) ประเมินผลกระทบด้านการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (DPIA) ให้กับเจ้าหน้าที่มูลนิธิ แม่ฟ้าหลวงฯ จำนวน 4 ครั้ง มีเจ้าหน้าที่มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ สำนักงานกรุงเทพ และพื้นที่โครงการ พัฒนาออยดุงฯ เข้าอบรมจำนวน 84 คน

งบแสดงฐานะการเงิน

สินทรัพย์		2567	2566
สินทรัพย์หมุนเวียน	หมายเหตุ	(บาท)	(บาท)
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	4	94,209,840	112,787,454
เงินลงทุนชั่วคราว	5	1,572,322	1,553,220
เงินลงทุนในหลักทรัพย์	6	1,083,998,399	1,051,880,340
ลูกหนี้การค้า	7,21	223,304,291	87,530,070
ลูกหนี้อื่น	8	1,682,956	7,841,924
สินค้าคงเหลือ	9	197,643,435	262,337,639
ดอกเบี้ยค้างรับ		10,747,535	5,990,663
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	10	31,949,782	13,287,383
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน		1,645,108,560	1,543,208,693
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน			
เงินลงทุนในบริษัทย่อย	11	-	15,353,091
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	12	231,432,267	226,437,114
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน		1,080,596	2,027,711
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	13	10,554,687	12,292,750
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		243,067,550	256,110,666
รวมสินทรัพย์		1,888,176,110	1,799,319,359

หนี้สินและทุนสะสม		2567	2566
หนี้สินหมุนเวียน	หมายเหตุ	(บาท)	(บาท)
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้หมุนเวียนอื่น		42,598,634	35,631,965
รายได้รับล่วงหน้า		4,079,516	4,649,262
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	14	113,883,657	25,172,955
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	15	5,303,770	5,951,693
รวมหนี้สินหมุนเวียน		165,865,577	71,405,875
หนี้สินไม่หมุนเวียน			
รายได้รับล่วงหน้า-โครงการตลาดคาร์บอน	21	169,519,325	138,078,757
เงินสนับสนุนโครงการพิเศษ	16,21	104,915,565	82,057,614
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน		274,434,890	220,136,371
รวมหนี้สิน		440,300,467	291,542,246
ทุนสะสม			
ทุนสะสม		1,263,614,931	1,323,516,401
ทุนสำรองเงินทุนสนับสนุนโครงการ		184,260,712	184,260,712
รวมทุนสะสม		1,447,875,643	1,507,777,113
รวมหนี้สินและทุนสะสม		1,888,176,110	1,799,319,359

งบรายได้และค่าใช้จ่าย		2567	2566
รายได้	หมายเหตุ	(บาท)	(บาท)
รายได้จากการขายและการให้บริการ		455,590,852	458,812,220
เงินอุดหนุน		479,946,562	361,588,264
รายได้จากการลงทุน		39,897,439	29,448,598
รายได้อื่น		32,230,864	25,016,350
รวมรายได้		1,007,665,717	874,865,432
ค่าใช้จ่าย			
ต้นทุนขายและต้นทุนการให้บริการ	9	260,012,985	269,725,525
ค่าใช้จ่ายในการขายและบริการ	17	144,823,901	161,653,107
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร	18	662,730,301	507,663,235
ขาดทุนจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่าเงินลงทุน		-	12,443,285
รวมค่าใช้จ่าย		1,067,567,187	951,485,152
ค่าใช้จ่ายมากกว่ารายได้		(59,901,470)	(76,619,720)

GRI Index

ดัชนี GRI	การเปิดเผยข้อมูล	หน้า
2-1	รายละเอียดองค์กร	มูลนิธิแม่หลวงในพระบรมราชูปถัมภ์
2-2	ขอบเขตการเปิดเผยข้อมูลขององค์กร	ประเด็นความยั่งยืน
2-3	รอบระยะเวลารายงาน และข้อมูลเพื่อติดต่อกับยังหน่วยงาน	ปกใน
2-6	กิจกรรมห่วงโซ่คุณค่า และความสัมพันธ์ทางธุรกิจอื่นๆ	การขับเคลื่อนเพื่อสร้างที่ยั่งยืน
2-7	ข้อมูลบุคลากร	หน้า 41
2-9	โครงสร้างองค์กรและธรรมาภิบาล	คณะกรรมการและที่ปรึกษา / โครงสร้างการบริหาร
3-1	กระบวนการในการระบุประเด็น	การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย / ประเด็นความยั่งยืน
3-2	ประเด็นความยั่งยืน	ประเด็นความยั่งยืน
3-3	วิธีการบริหารจัดการประเด็นความยั่งยืน	หน้า 12-37
301-2	วัสดุรีไซเคิลที่ใช้ในกระบวนการขององค์กร	หน้า 38
302-1	การใช้พลังงานภายในองค์กร	หน้า 38
302-3	ความเข้มการใช้พลังงาน	หน้า 38
302-4	การลดการใช้พลังงาน	หน้า 39
303-1	แนวทางการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ	หน้า 39
303-2	การบริหารจัดการน้ำเสีย	หน้า 39
303-3	ปริมาณและประเภทน้ำที่นำมาใช้ในองค์กร	หน้า 39
303-4	ปริมาณและประเภทน้ำที่ปล่อยออกจากองค์กร	หน้า 39
303-5	ปริมาณการใช้น้ำ	หน้า 39
304-1	การบริหารจัดการพื้นที่ที่ได้รับความคุ้มครอง หรือพื้นที่ที่ติดกับพื้นที่ที่ได้รับความคุ้มครอง และพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางชีวภาพสูงที่อยู่นอกเหนือพื้นที่คุ้มครอง	หน้า 40-41
304-2	ผลกระทบด้านความหลากหลายทางชีวภาพมีนัยสำคัญอันเกิดจากกิจกรรมผลิตภัณฑ์ หรือบริการ	หน้า 40-41
304-3	พื้นที่อยู่อาศัยของสิ่งมีชีวิตที่ได้รับการคุ้มครอง หรือบุรณะ	หน้า 40-41
305-1	ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกทางตรง (ขอบเขต 1)	หน้า 39
305-2	ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกทางอ้อม (ขอบเขต 2)	หน้า 39
305-3	ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกทางอ้อม (ขอบเขต 3)	หน้า 39
305-4	ความเข้มข้นการปล่อยก๊าซเรือนกระจก	หน้า 39
305-5	แนวทางการลดก๊าซเรือนกระจก	หน้า 22-25
306-1	ของเสียที่เกิดขึ้นและผลกระทบสำคัญที่เกิดจากของเสีย	หน้า 11
306-2	การบริหารจัดการผลกระทบที่เกิดจากของเสีย	หน้า 38-39
306-3	ปริมาณของเสียที่เกิดขึ้น	หน้า 38-39
306-4	ของเสียที่ไม่ไปสู่อุปกรณ์	หน้า 38-39
306-5	ของเสียที่ไม่ไปสู่อุปกรณ์	หน้า 38-39
308-1	คู่ค้ารายใหม่ที่ได้รับการคัดเลือกโดยใช้เกณฑ์ด้านสิ่งแวดล้อม	หน้า 30-33
403-1	ระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย	หน้า 41
403-5	การฝึกอบรมพนักงานเรื่องอาชีวอนามัยและความปลอดภัย	หน้า 41
403-6	การส่งเสริมสุขภาพแก่พนักงาน	หน้า 41
403-9	การบาดเจ็บจากการทำงาน	หน้า 41
404-1	จำนวนชั่วโมงฝึกอบรมของพนักงานต่อคนต่อปี	หน้า 41
404-2	หลักสูตรการฝึกอบรมของพนักงานตามข้อกำหนด	หน้า 41
413-1a-iv	การทำโครงการพัฒนาชุมชนโดยยึดเอาความต้องการชุมชนเป็นหลัก	หน้า 12-33

มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระบรมราชูปถัมภ์
Mae Fah Luang Foundation under Royal Patronage